

Dienst Ondersteuningsplan West-Vlaanderen

Jaarverslag 2018

TOEKOMST SCHRIJF JE SAMEN...

Inhoud

1. VOORWOORD	3
2. NOTA CONTINUERING UITBREIDINGSMIDDELEN DIENSTEN ONDERSTEUNINGSPLAN VLAANDEREN	4
3. DE DIENST ONDERSTEUNINGSPLAN WEST-VLAANDEREN: VERDERE UITBOUW EN ORGANISATIE	9
3.1. D.O.P.-TEAM	9
2.1. REGIOVERDELING D.O.P. WEST-VLAANDEREN 2018	9
3.2. BEKENDMAKING EN OPBOUW VAN SAMENWERKINGSNETWERKEN	12
3.3. AANMELDINGS-EN CONTACTPUNTEN	13
3.3.1 Regionale inbedding van D.O.P West-Vlaanderen via de contactpunten	13
3.3.2 Aantal contactpunten van de Dienst Ondersteuningsplan W-VL. in 2018	14
3.4 . METHODISCHE OPBOUW EN SAMENWERKING MET DE MENTORORGANISATIE	16
3.4.1 Overleg met de mentororganisatie en directies D.O.P Vlaanderen	16
3.4.2 Intervisie en supervisiemomenten met het team, opleiding, vorming en coaching van individuele medewerkers	16
3.4.3 Opleidingscursussen voor nieuwe inhoudelijke medewerkers en vrij en verplicht aanbod voor inhoudelijke medewerkers	17
4. ZICHT OP AANMELDINGEN EN CLIËNTEN, NAAR DOELGROEP	18
4.1 ZICHT OP HET TOTAAL AANTAL CLIËNTEN IN 2018	18
4.2 TOTAAL AANTAL PRESTATIES EN VERLOOP GEDURENDE 2018	21
4.3 GEMIDDELD AANTAL CONTACTEN PER CLIËNT EN GEMIDDELD DE DUUR	22
4.4 PLAATS VAN D.O.P-PROCES	24
4.5 UITSTROOMCATEGORIEËN D.O.P-PROCESSEN – ONDERSTEUNINGSCIRKELS	25
4.6 CLIËNTEN VOLGENS GESLACHT	26
4.7 CLIËNTEN VOLGENS LEEFTIJD	27
4.8 AANTAL CLIËNTEN VOLGENS BEPERKING	28
4.9 AANMELDINGEN VOLGENS VERWIJSINSTANTIE	29
4.10 WACHTTIJD ALVORENS D.O.P-PROCES TE KUNNEN STARTEN	31
5. BIJLAGES BIJ HET JAARVERSLAG	33
BIJLAGE 1: ONDERZOEK OUTCOME ONDERSTEUNINGSCIRKELS	33
BIJLAGE 2: BEVRAGING (GROENBOEK) VAN CLIËNTEN EN STAKEHOLDERS D.O.P'S DOOR LUS VZW	34
BIJLAGE 2A: ANALYSE TELEFONISCHE BEVRAGING CLIËNTEN	34
BIJLAGE 2B: BEVRAGING STAKEHOLDERS DOOR LUS VZW	38
BIJLAGE 3: CIJFERS EN GRAFIEK OPMAAK OP PVB	46
BIJLAGE 4: SIMULATIE WACHTLIJST BIJ NIET VERLENGING UITBREIDINGSMIDDELEN	47

1. Voorwoord

We starten dit jaarverslag met de nota die vanuit de 5 Diensten voor Ondersteuningsplan op 19 maart 2019 bezorgd werd aan de directie van het VAPH en aan het kabinet van minister Vandeuren, in het kader van de pertinente vraag naar het continueren van de uitbreidingsmiddelen voor onze diensten op Vlaams niveau. Deze nota heeft de lezer een duidelijk overzicht en update van de kernopdracht en de kerntaken van de D.O.P's, gestaafd met bijhorende cijfers en onderzoekgegevens.

Vervolgens gaan we over tot ons werkingsverslag. Achter de vele cijfers en grafieken schuilt de doelstelling en de visie van onze dienst: mensen met een (vermoeden van) beperking samen met hun sociaal netwerk faciliteren in hun traject naar wat voor hen een 'goed leven' betekent en 'zelfregie'. Dit jaarverslag is het resultaat van het gedreven teamwork van alle collega's van D.O.P West-Vlaanderen.

Juni, 2019

Geert D'haene,
directeur Dienst Ondersteuningsplan West-Vlaanderen

2. Nota Continuering uitbreidingsmiddelen Diensten Ondersteuningsplan Vlaanderen

Als flankerende maatregel bij de invoering van de Persoonsvolgende Financiering werden er vanaf november 2016 uitbreidingsmiddelen toegekend aan de Diensten Ondersteuningsplan. Deze middelen, die ongeveer één derde vertegenwoordigen van het totale personeelskader van de Diensten Ondersteuningsplan, werden verlengd tot en met 31.12.2019.

Niettegenstaande het unaniem advies van de Task Force en het Raadgevend Comité van het VAPH om deze uitbreidingsmiddelen recurrent te maken vanaf 2020, is er hierover nog geen zekerheid. Deze beslissing ligt in handen van de nieuwe Vlaamse Regering en de toekomstige minister van Welzijn.

Om een bespreking in het licht van de meerjarenplanning van het VAPH, ten gronde te kunnen voeren, wordt in deze nota extra uitleg en informatie beschikbaar gesteld over de rol, de visie en de inhoud van de Diensten Ondersteuningsplan. Er worden eveneens cijfers gegeven in de documenten in bijlage, die dit ondersteunen.

Kernopdracht van de Diensten Ondersteuningsplan

Van bij de oprichting hebben de Diensten Ondersteuningsplan gewerkt vanuit een krachtgerichte visie, waarbij vorm gegeven wordt aan één van de twee hoofddoelstellingen van de nota 'Perspectief 2020' van minister Vandeuren: 'geïnformeerde burgers binnen een vraaggestuurde zorg en ondersteuning en een goed werkend voortraject'. Deze cliëntgerichte basiswerking, die gefinancierd wordt door het VAPH, bestaat uit het ondersteunen van personen met een (vermoeden van) handicap en hun context in hun voortraject van vraagverheldering, ondersteuningsplanning en linking.

Bijkomend hebben de D.O.P.'s ook de kernopdracht om aan sociale netwerkversterking te doen. Vertrekkend vanuit de mogelijkheden en wensen van de persoon en zijn context wordt gezocht naar ondersteuningsmogelijkheden die zo inclusief mogelijk en wenselijk zijn, met het oog op een zo hoog mogelijke kwaliteit van bestaan. Deze inclusieve ondersteuning op korte termijn voorkomt de escalatie en de nood aan zwaardere (en) gespecialiseerde ondersteuningsvormen in de toekomst. De krachtgerichte en preventieve werking van de D.O.P.'s, maakt meer inclusieve ondersteuning ook op langere termijn houdbaar ([cfr. bijlage 1 pag. 33 : Onderzoek outcome ondersteuningscirkels](#)).

De D.O.P.'s hebben vanaf hun oprichting met volle inzet en overtuiging een locomotiefunctie opgenomen, om dit nieuw perspectief van vraaggestuurd werken, zelfregie en vermaatschappelijking te helpen uitdragen binnen en buiten de sector voor personen met een (vermoeden van) handicap. Deze principes worden niet alleen toegepast in de contacten met de cliënten en hun context zelf, maar worden ook actief uitgedragen in de contacten met professionals zowel binnen de reguliere als gespecialiseerde ondersteuning.

Op deze wijze stimuleren de Diensten Ondersteuningsplan de maatschappelijke paradigmashift. Dit laatste wordt ook aangetoond aan de hand van de stakeholdersbevragingen die Lus vzw deed. Over een periode van 2 jaar gebeurde een telefonische bevraging van cliënten waarin o.a. gepeild werd naar de meerwaarde van een D.O.P.-proces. 65% gaf aan dat ze winst hebben ondervonden door het doorlopen

van het D.O.P.-proces. De meerwaarde van D.O.P. is het visualiseren, centraal stellen van de persoon en zijn context, het samen plannen, het verruimen bij het zoeken naar antwoorden waardoor ook gewone oplossingen in het zicht komen en het komen tot een plan ([cfr. bijlage 2A pag. 34 : Analyse telefonische bevraging cliënten](#)).

Begin 2018 werd er eveneens een digitale bevraging gedaan door Lus vzw bij organisaties die met Diensten Ondersteuningsplan samenwerken ([cfr bijlage 2B pag. 38 : Bevraging stakeholders door Lus vzw](#)). Hieruit blijkt o.a. dat 83% van de respondenten bevestigt dat er wel degelijk een invloed is van het D.O.P.-proces op de cliënten. Men verwijst hierbij naar het luisteren, de grote betrokkenheid die deugd doet, het samen op weg gaan en het betrekken en activeren van het netwerk dat positief ervaren wordt. Er is een toegenomen zelfinzicht en bewustwording rond de eigen situatie. Ook de noden en wensen bij de cliënt worden in kaart gebracht wat een bewustwording op gang brengt (indien niet bij de cliënt dan wel bij het netwerk).

43% van de respondenten is bovendien zelf tot nieuwe inzichten gekomen doorheen het D.O.P.-proces, vooral ook doordat de kijk van het netwerk wordt binnengebracht. Een derde van deze groep geeft aan dat het bij hen meer diepgang op hun kijk op de cliënt heeft opgeleverd. Men krijgt een andere visie op de gehele situatie. Men verwijst hierbij onder andere naar de ruime beeldvorming waarin interesses en krachten van de cliënt aan bod komen en naar het betrekken van het netwerk als partner in het gebeuren.

35% van de respondenten geeft aan dat zichzelf en/of hun organisatie wel degelijk op een andere manier aan de slag gaat na de samenwerking met D.O.P.

Bijkomende opdracht in kader van Persoonsvolgende financiering

Naast de basisopdracht, kregen de Diensten Ondersteuningsplan anno 2016 een bijkomende opdracht binnen het systeem van de Persoonsvolgende Financiering (PVF). Indien uit het proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning blijkt dat cliënten een meer intensieve en (niet rechtstreeks toegankelijke) gespecialiseerde ondersteuning van het VAPH nodig hebben, wordt er samen met de cliënt en zijn context een ondersteuningsplan persoonsvolgend budget (OP PVB) opgemaakt.

In het kader van het vervolgonderzoek van Prof. Dr. Bea Maes¹ naar de werking van de Diensten Ondersteuningsplan werden indicatoren bepaald om de kwaliteit van het proces van vraagverduidelijking en ondersteuningsplanning te evalueren. Met dit onderzoek, dat in het verlengde ligt van het eerste D.O.P.-onderzoek², wilden de onderzoekers een bijdrage leveren tot het optimaliseren van de processen van vraagverduidelijking en ondersteuningsplanning voor personen met een (vermoeden van) handicap binnen de context van de uitrol van PVF. Zij kwamen tot volgende conclusies: *“Het sjabloon van het ondersteuningsplan dat samen met de mentororganisatie Lus vzw is ontwikkeld laat toe om een proces van vraagverduidelijking en ondersteuningsplanning vast te leggen, dat voldoet aan de criteria van vraaggestuurd werken, krachtgericht werken, verbindend werken met het netwerk, partnerschap met de vraagverduidelijker en inclusief werken. In de D.O.P.-ondersteuningsplannen wordt een duidelijk beeld geschetst van wie de cliënt is: zijn mogelijkheden en interesses, zijn vragen en wensen, de mensen die belangrijk zijn in zijn leven en zijn levenssituatie op verschillende domeinen. Het D.O.P.-ondersteuningsplan geeft op een overzichtelijke en gestructureerde manier concrete informatie over de*

¹ Maes, B., Op de Beeck, L. & Nijs, S. (2016). Vervolgonderzoek Diensten Ondersteuningsplan Analyse van actoren en processen van vraagverduidelijking en ondersteuningsplanning. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

² Maes, B., & Colla, S. (2013). Evaluatie van de diensten ondersteuningsplan. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, 117pp.

vragen van de cliënt en zijn netwerk, de vooropgestelde doelen, de mogelijke oplossingen die als antwoord werden overwogen en de acties die effectief werden ondernomen en gerealiseerd. Hierbij wordt duidelijk gemaakt wat de ondersteuning is die het sociale netwerk kan en wil opnemen en waar de mogelijkheden gevonden werden in het reguliere hulpverleningscircuit en in het gespecialiseerde ondersteuningsaanbod”.

Doelgroep en specifieke expertise van de Diensten Ondersteuningsplan

De Diensten Ondersteuningsplan dienen zich zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk open te stellen naar alle burgers met een (vermoeden van) handicap. Het hoeft weinig betoog dat de doelgroep van de D.O.P.'s heel divers is, zowel naar leeftijd, socio-economische context, gezinssituatie als naar handicap. Doorheen de jaren is de doelgroep van de D.O.P.'s steeds breder geworden. Uit onze ervaringen (gestaafd door recente cijfers van het VAPH) blijkt trouwens dat slechts een beperkt deel van de personen met een handicap in staat is om het bepalende proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning zelfstandig te doorlopen. Velen vragen hierbij ondersteuning. In afstemming met de andere partners binnen het voortraject (diensten maatschappelijk werk mutualiteiten, gebruikersorganisaties) wensen de D.O.P.'s hierbij nadruk te leggen op de meest kwetsbare cliënten. Volgens Koen Hermans en Evelien Demaerschack³ vormt voor deze meest kwetsbare cliënten in complexe, multi-challenge situaties de toeleiding naar het nieuwe systeem een uitdaging en doorgaans ook een drempel. Zij vormen een groot deel van de doelgroep die ondersteund wordt door de Diensten Ondersteuningsplan en dit zowel in het volledige voortraject als bij het opmaken en indienen van het aanvraagdocument voor een Persoonsvolgend Budget (OP PVB). Deze groep cliënten wordt o.m. vanuit de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten en de CAW's doorverwezen naar de D.O.P.'s. Er wordt hierbij beroep gedaan op de expertise van procesbegeleiders, om door een proces en aanpak op maat, de cliënt en betrokkenen maximaal te ondersteunen bij een diepgaand zoekproces naar de mogelijkheden, noden, vragen en ondersteuningswensen. De Diensten Ondersteuningsplan onderscheiden zich dan ook van de andere actoren in het voortraject op vlak van expertise in procesmatige, groepsdynamische en intensieve vraagverheldering.

Eveneens de toekomstgerichte trajecten van BUSO-schoolverlaters (en hun gezinnen), op een belangrijk scharniermoment in hun leven, vormen een aanzienlijk deel van de doelgroep waar D.O.P.'s gespecialiseerd op in zetten. Wat dit betreft nemen D.O.P.'s eveneens hun rol en verantwoordelijkheid op binnen de nieuwe projecten Geïntegreerd Breed Onthaal 'BUSO-schoolverlaters/M-decreet'.

De impact en preventieve werking van de Diensten Ondersteuningsplan

Na het cruciale proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning kan de cliënt een geïnformeerde keuze maken om - indien noodzakelijk – samen een OP PVB te maken en in te dienen. In 2018 stelden de Diensten Ondersteuningsplan 1007 ondersteuningsplannen OP PVB op. Dit betekent dat voor 50,4% van de cliënten die een proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning doorliepen een OP PVB werd opgemaakt ([cfr. bijlage 3 pag. 46: Cijfers & grafiek opmaak OP PVB](#)). Volgens de gegevens van het VAPH gaat het over 30,5% van alle in 2018 ingediende OP PVB's. De vragen die uiteindelijk gesteld worden in het OP PVB zijn vaak meer op maat, beperkter of minder intensief dan wat men oorspronkelijk voor ogen had.

³ Demaerschack, E. & Hermans, K. (2018). [Persoonsvolgende financiering maakt armoede zichtbaar](#). Publisher: Sociaal.net

Ongeveer de helft (49,6%) van de cliëntprocessen die gefaciliteerd worden door de D.O.P.'s resulteren alleen in een krachtgericht ondersteuningsplan D.O.P., waarbij kansen en mogelijkheden ingezet worden uit de eerste 4 concentrische cirkels.

Binnen het brede voortraject hebben de Diensten Ondersteuningsplan een neutrale positie, geheel onafhankelijk van elke vorm van ondersteuningsaanbod. Los van elke vorm van lidmaatschap kunnen personen met een (vermoeden van) handicap kiezen voor een D.O.P.-proces.

Dankzij deze neutrale en onafhankelijke positie kunnen de Diensten Ondersteuningsplan de samenwerking tussen de verschillende concentrische ondersteuningscirkels faciliteren.

Door de investering in talrijke, lokale contactpunten bij partnerorganisaties op de eerste lijn en binnen de *back-office* van het Geïntegreerd Breed Onthaal worden bovendien kansen gecreëerd om eerstelijnsdiensten te (helpen) ontsluiten voor personen met een (vermoeden van) handicap.

Via deze verschillende kanalen investeren de Diensten Ondersteuningsplan voortdurend in het verhogen van de kwaliteit van bestaan van de cliënt en zijn context enerzijds én in de maatschappelijke verandering die past binnen het VN-verdrag van de Rechten van Personen met een Handicap anderzijds. Het unieke en de kracht van D.O.P. ligt net in het 'samen' brengen en delen van verschillende perspectieven rond een cliënt en zijn netwerk.

Uit bovenstaande beschrijving blijkt bovendien dat (blijven) investeren in de voortrajecten via de Diensten Ondersteuningsplan tegelijkertijd een besparing betekent op vlak van middelen die vanuit het VAPH naar Persoonsvolgende Budgetten dienen te gaan. Op basis van eigen onderzoek naar de uitkomst van 14 voortrajecten of unieke verhalen kunnen we deze inclusieve en preventieve werking met cijfers staven.

Een voorbeeld ter illustratie.

Anne wordt aangemeld door een MFC in kader van zorgcontinuïteit. Ze verblijft sinds haar 3 jaar in een residentiële setting onder toezicht van de jeugdrechter. Anne zal volgens de school veel ondersteuning nodig hebben bij haar financiën, administratie, het praktisch organiseren van haar huishouden en maaltijden. Daarnaast wordt aangegeven dat ze ook nood heeft aan emotionele nabijheid om zich veilig te kunnen voelen. Er wordt gedacht aan een OP PVB in functie van woon- en dagondersteuning. Terug naar huis ziet de school niet haalbaar gezien de thuissituatie (cfr plaatsing door jeugdrechter).

Doorheen het proces wordt duidelijk dat Anne niet meer in een leefgroep wenst te wonen. Ze zou het liefst alleen gaan wonen of terug bij papa. Als resultaat wordt er bewindvoering over de goederen aangevraagd om Anne te beschermen op financieel vlak. Tegelijkertijd wordt er met de huisvestingsmaatschappij gezocht naar een geschikte woning waar de papa met de kinderen kan intrekken. Er wordt RTH (mobiele begeleiding) gestart om het gezin in de thuiscontext te ondersteunen. De school gaat met Anne, via stages, uitzoeken welk werk ze in de toekomst kan doen. De bewindvoerder zal zorgen dat er een spaarpot wordt aangelegd zodat Anne in de toekomst alleen kan wonen met RTH-ondersteuning. Er blijkt geen OP PVB nodig te zijn.

	AANVRAAG		UITKOMST	
Ondersteuningsfuncties	Frequentie /week	Punten /jaar	Frequentie /week	Punten /jaar
Dag-ondersteuning	1	1,401583		
Woon-ondersteuning	7	8,282083		
Begeleiding mobiel RTH			0,5	5,72

Naast de invloed van een goed uitgebouwd voortraject op de kwaliteit van bestaan van cliënten en hun netwerk, strekt het tot aanbeveling om binnen de monitoring van de Persoonsvolgende Financiering eveneens te laten onderzoeken wat de economische impact hiervan is.

Tevens hebben de Diensten Ondersteuningsplan hun processen (inhoudelijk en in duur/intensiteit) aangepast en gedifferentieerd op maat van de noden en mogelijkheden van cliënten en hun context. Een proces van één jaar is reeds lang geen standaard meer.

Conclusie: negatieve effecten bij verlies van uitbreidingsmiddelen

Tot slot geven we mee dat, dankzij de uitbreidingsmiddelen, het personeelsbestand van de Diensten Ondersteuningsplan met één derde uitgebreid werd. Dit betekende een toename met 22 voltijds equivalenten.

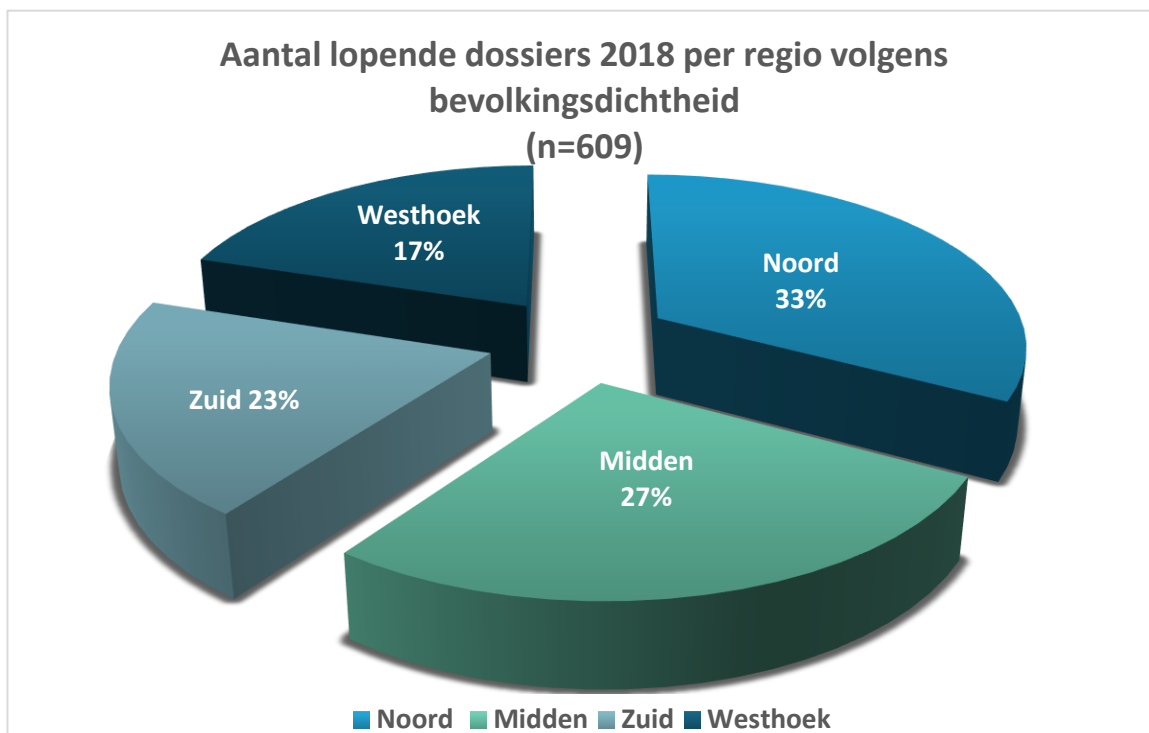
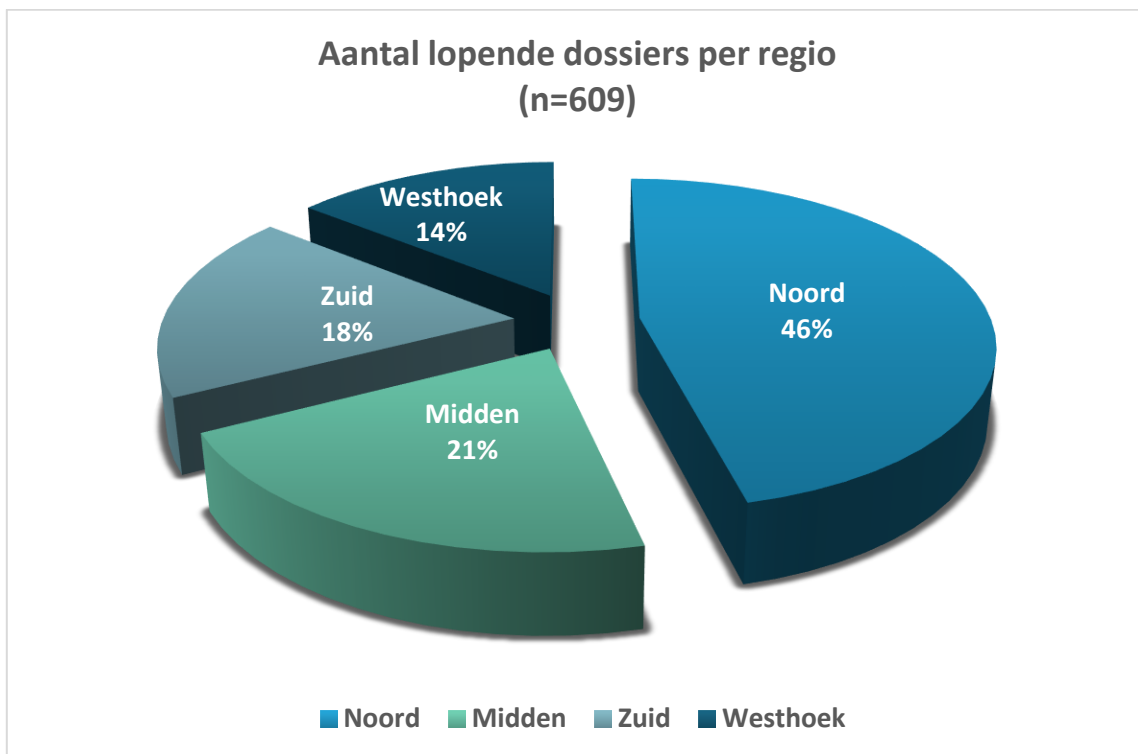
Zelfs met deze bijkomende capaciteit lopen de wachttijden in sommige provincies momenteel op tot bijna één jaar. En dit terwijl de invoering van de Persoonsvolgende Financiering voor minderjarigen - waarbij de opmaak van een ondersteuningsplan één van de bouwstenen vormt binnen de toeleiding - vanaf volgend jaar ingevoerd zal worden.

Een stopzetting van deze middelen zou betekenen dat 25,5 medewerkers tegen het einde van 2019 uit dienst moeten gaan. Dit zal tot gevolg hebben dat de wachttijsten drastisch zullen toenemen (simulatie zie bijlage 4, pag. 47).

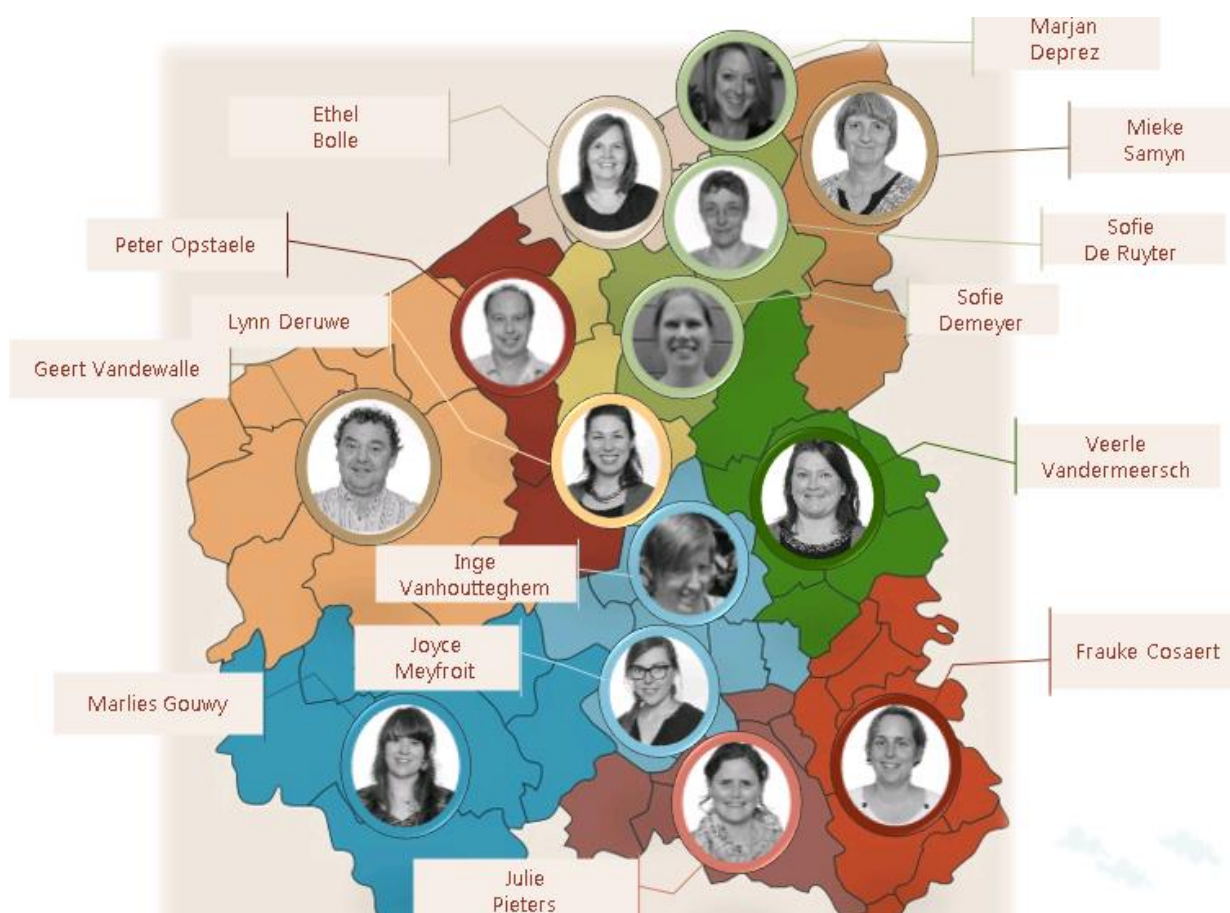
Het kan toch niet de bedoeling zijn van de overheid dat het merendeel van cliënten die via de D.O.P.'s hun proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning wenst te doorlopen, op een eindeloze wachtlijst dreigt te belanden vooraleer ze hun leven op een inclusieve en vraaggestuurde wijze vorm kunnen geven.

Wij rekenen er op dat het advies van de Task Force meerderjarigen van 15 januari 2019 gevolgd wordt en dat deze uitbreidingsmiddelen recurrent gemaakt worden. Enkel zo kunnen we als samenleving garanderen dat de meest kwetsbare cliënten niet uit de boot vallen. Ook zij hebben immers het recht om ondersteund te worden in het bepalende proces van vraagverheldering en ondersteuningsplanning, zodat een escalatie van problemen vermeden kan worden.

- Aantal lopende dossiers per regio

- Indeling per inhoudelijk regiomedewerker

De **14 inhoudelijke medewerkers** zijn verdeeld over 11 afgebakende regio's (zie kaart hierboven). In de regio's Brugge (en ruimer Noord-West-Vlaanderen) en in Roeselare zijn er telkens 2 regio medewerkers die een duo vormen.

Het werken met beperkte regio's per medewerker van gemiddeld 6 tot 8 gemeentes biedt als voordeel dat de medewerkers de diensten, organisaties en lokale (dikwijls buurtgebonden), intersectorale netwerken van binnenuit leren kennen.

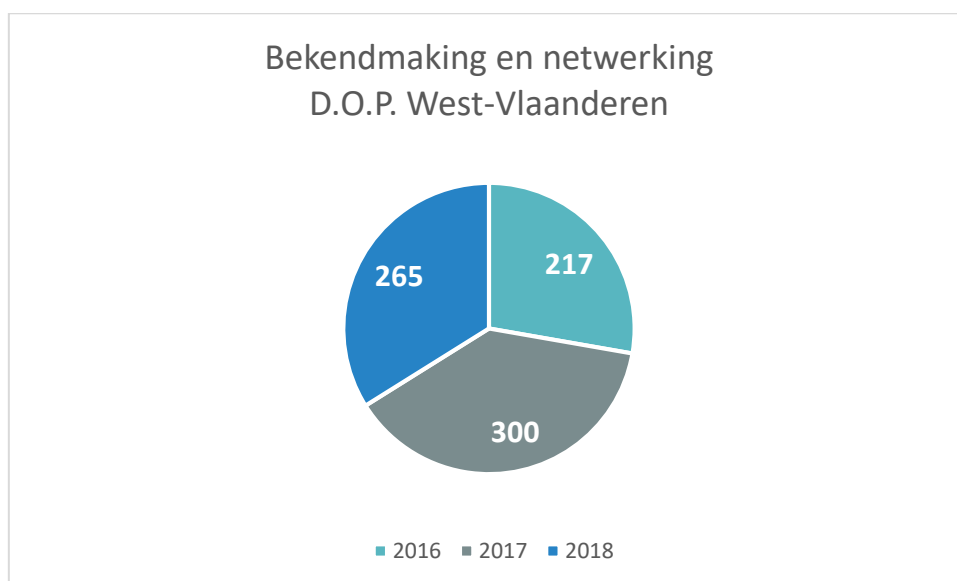
Elke regio heeft trouwens zijn eigen samenstelling van lokale partners, diensten en sectoren, en dus ook zijn eigen specifieke dynamiek en (soms informele) overlegfora. Een van de belangrijkste opdrachten van elke D.O.P.-medewerker is om deze regionale eigenheid en dynamiek zo diepgaand en ruim mogelijk te leren kennen.

Het opbouwen van deze zogenaamde '**alternatieve sociale kaart**', draagt er – mede door onze contactpunten met partners op de eerste lijn - toe bij dat de intersectorale partnerschappen met vele netwerken, organisaties en diensten vergroot worden. Dit is trouwens een cruciale factor om ondersteuningsplannen die opgesteld worden samen met de cliënt en zijn steungroep, ook daadwerkelijk te kunnen linken en uitvoeren. Vanuit dit oogpunt participeert ook één van de collega's aan de werkgroep 'Alternatieve Sociale Kaart' georganiseerd door Lus vzw en werd ook een interne werkgroep opgericht.

3.2. Bekendmaking en opbouw van samenwerkingsnetwerken

Ook in het werkjaar 2016 werd verder intensief ingezet op het uitbouwen van **lokale en regionale netwerking en samenwerkingsverbanden**. Willen we trouwens dat ondersteuningsplannen in de realiteit ook kunnen 'uitgevoerd' en gelinkt worden dan dient elke inhoudelijke D.O.P-medewerker ook verder in te zetten in 'afstemming' met de verschillende partners/diensten/voorzieningen, binnen lokale en buurtnetwerken, binnen de (toekomstige) Eerstelijnszones, het Geïntegreerd Breed Onthaal, met de andere sectoren, binnen de Rechtstreeks Toegankelijke Hulp en met de gespecialiseerde zorg. In vele situaties blijft het ook nog dikwijls een complexe zoektocht, met als inzet het leren (er)kennen van elkaars opdracht en specifieke expertise en inzet, ten voordele van de cliëntsituaties waarin samengewerkt wordt.

In de onderstaande tabel kan je aflezen dat deze afstemmings- en netwerkcontacten ten opzichte van het vorige jaar nog sterk gestegen zijn. Elk contact (**n=265**) staat voor gemiddeld 1,5 uur tijdsinvestering. Voor de volledige dienst komt dit ongeveer neer op een inzet van **52 werkdagen** die geïnvesteerd werden in bekendmaking en afstemmingsoverleg met partnerdiensten. In de realiteit stellen we vast dat elke inhoudelijke regiomedewerker – naast de netwerkcontacten die de directeur heeft - gemiddeld minimum een halve dag per 2 weken wijdt aan netwerking, afstemmingsoverleg en outreach.

De meest voorkomende netwerkcontacten hadden we bij de volgende organisaties:

- Scholen (voornamelijk buitengewoon secundair onderwijs en MFC's). Hierin zijn eveneens enkele info-avonden, workshops, of aanwezigheid op ouderavonden inbegrepen voor een ruim publiek van ouders, leerlingen, leraars.
- CAW's (JAC's)
- Diensten Gezinszorg en aanvullende Thuiszorg
- Sociale Huizen en OCMW's
- Diensten maatschappelijk werk van mutualiteiten
- Participatie van de verschillende regiomedewerkers binnen de Eerstelijnsfora
- RTH-diensten en Vergunde Zorgaanbieders VAPH
- ...

Deze grote inzet naar netwerking die door alle medewerkers gedaan wordt werpt overduidelijk zijn vruchten af. Uit de cijfers van de stakeholdersbevraging die Lus vzw verzamelde gedurende het werkjaar 2017 blijkt dat maar liefst **55%** van alle respondenten uit de provincie West-Vlaanderen D.O.P leerde kennen **via en afstemmings-of bekendmakingsoverleg**. Dit ligt hoog boven het Vlaams gemiddelde van de verschillende D.O.P's. Een aanzienlijke groep kwam met onze dienst in contact via een contactpunt (15%) of via onze website en/of flyers (16%). Slechts een beperkte groep diende zelf op zoek te gaan naar informatie over onze dienst.

Spijtig genoeg is het tot nu toe niet mogelijk om – parallel aan de mogelijkheid die de RTH-diensten hebben binnen hun regelgeving – aan 'outreach' te kunnen doen binnen het totaal van onze gesubsidieerde prestaties. Hier rond zijn we vanuit ons overleg van D.O.P-directies Vlaanderen reeds meermaals in gesprek over gegaan met de directie van het VAPH. Tot hier toe werd niet in gegaan op onze vraag om deze belangrijke functie en inzet ook via de **outreach-functie** te kunnen registreren binnen ons prestatiekader. Niettegenstaande zijn de D.O.P's organisaties bij uitstek, die dag-in-dag-uit mee timmeren aan de weg van Perspectief 2020 en vanuit het vraaggestuurde ondersteuningsplan van de cliënt en zijn netwerk aansluitingen zoeken met lokale, algemeen maatschappelijke diensten en netwerken om burgers met een (vermoeden van) beperking te includeren.

3.3. Aanmeldings-en contactpunten

3.3.1 Regionale inbedding van D.O.P West-Vlaanderen via de contactpunten

De regionale inbedding en werking via contactpunten bij partnerorganisaties op de eerste lijn blijft één van de belangrijkste pijlers binnen de visie en de werking van D.O.P West-Vlaanderen. Deze opdracht is eveneens logistiek verankerd binnen het oprichtingsbesluit van de D.O.P 's. De belangrijkste bepalingen hieruit zijn:

- Laagdrempelige, toegankelijke verankering van Diensten Ondersteuningsplan in de regio's
- Minimum 1 contactpunt per gemeente (West-Vlaanderen = 64 gemeentes)
- Vrije keuze voor cliënt waar hij zijn proces loopt
- De medewerkers van de Dienst Ondersteuningsplan staan los van elk specifiek aanbod voor personen met een beperking.
- De Dienst Ondersteuningsplan zelf staat onafhankelijk van elke voorziening of dienst binnen het landschap van de dienstverlening.
- De dienst is levensbeschouwelijk neutraal

Gedurende de eerste 2 werkingsjaren van de dienst werd een **fijnmazig netwerk van contactpunten** opgestart, waar cliënten een vraag kunnen stellen en waar ze terecht kunnen voor hun D.O.P.-proces. Vele van deze contactpunten zijn eveneens gevestigd bij de kernactoren van het Geïntegreerd Breed Onthaal. De D.O.P.'s profileren zichzelf niet als 'brede instapdienst' (cf. hun doelgroep gebonden werking), maar situeren zich wel actief als een belangrijke partner in de 'back office' van deze brede instapdiensten. Dit biedt vele kansen. In de eerste plaats is het, vanuit de visie en filosofie van de dienst, logisch om letterlijk en figuurlijk aanknopingspunten te vinden met die laagdrempelige, intersectorale locaties waar burgers met een (vermoeden van) beperking komen aankloppen. Dit zijn bij uitstek de 'vindplaatsen' waar

cliënten met een vraag naar ondersteuning terecht komen. Tegelijk biedt dit ruime netwerk de kans om cliënten zo dicht en lokaal mogelijk te bereiken.

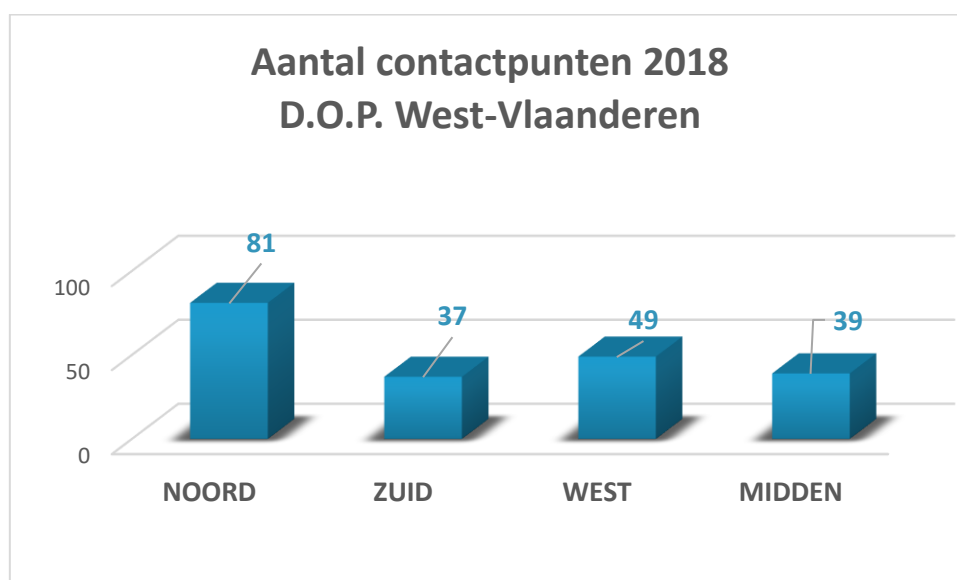
Een belangrijke **bijkomende ontwikkeling** zijn de zogenaamde '**contactpunten+**'. Een 'contactpunt+' heeft dezelfde functie als een (gewoon) contactpunt. Het wezenlijke verschil is dat de inhoudelijke medewerkers op een contactpunt+ in hun regio eveneens gebruik kunnen maken (al dan niet gepland of op afgesproken momenten) van de locatie om bureauwerk te doen. Bijkomend zijn contactpunten+ knooppunten waar allerlei diensten samen werken of hun bureau hebben bv. sociale huizen, gemeentepunten, CAW's, breed geïntegreerd onthaal, huizen van het kind. Tenslotte bieden deze contactpunten en 'contactpunten+' ook optimale mogelijkheden om aan netwerkontwikkeling te doen op **mesoniveau**, net omdat ze gevestigd zijn bij de partnerdiensten op de eerste lijn en in buurtnetwerken en buurtgerichte initiatieven.

Samengevat: D.O.P-medewerkers worden heel lokaal en regionaal worden ingezet, en bouwen netwerken met de intersectorale partners op de eerste lijn en tweede lijn. Dit is cruciaal en noodzakelijk om het ondersteuningsplan dat samen met de cliënt en zijn steungroep gemaakt wordt ook in daadwerkelijke en realistische acties (linking) om te zetten.

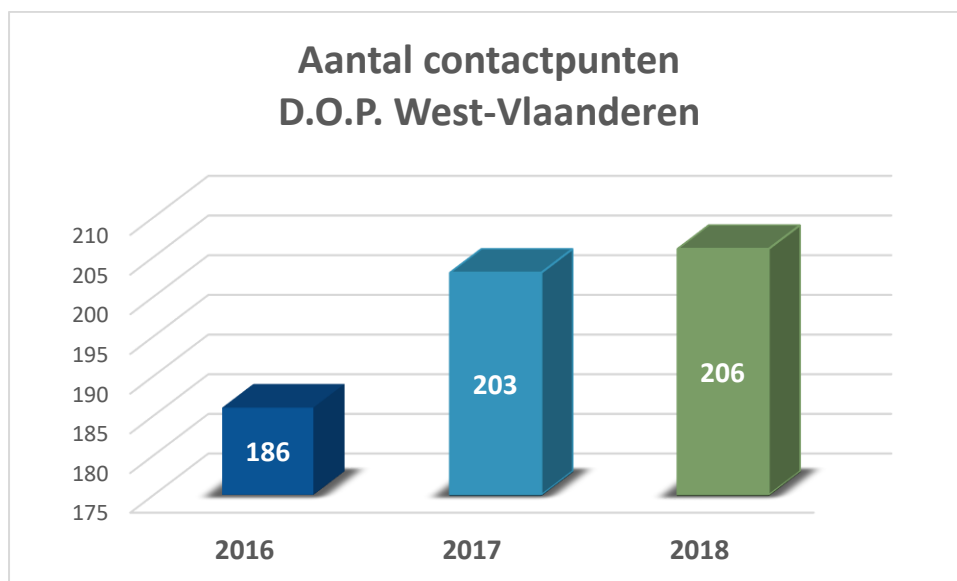
Voor het werkjaar 2018 kunnen we vaststellen dat ongeveer 1 op de 4 contacten met cliënt en netwerk doorgingen op deze wijdverspreide, lokale contactpunten (cf. grafiek pag. 24).

In wat volgt wordt er een overzicht gegeven van de inbedding van deze contactpunten per partnerorganisatie en per deelregio.

3.3.2 Aantal contactpunten van de Dienst Ondersteuningsplan W-VL. in 2018

Het merendeel van de contactpunten (40%) zijn gevestigd in de regio Noord West-Vlaanderen. Parallel hiermee is ook het gegeven dat het grootst aantal D.O.P.-processen eveneens in deze regio plaats vinden. Niettegenstaande zijn de contactpunten gebied dekkend, en is er bijna in elke gemeente in de Provincie West-Vlaanderen een lokaal contactpunt voor handen. Sommige contactpunten worden druk gebruikt, andere heel wat minder of niet. De bovenstaande grafieken kunnen hierdoor een vertekend beeld van de werkelijkheid geven.

De contactpunten bleven – mits enkele kleine verschuivingen – grotendeels ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Er is een lichte stijging van het aantal naar **206 contactpunten**. Er is een heel groot verschil in het gebruik van de contactpunten. Bepaalde contactpunten, voornamelijk deze in de centrumsteden, worden veelvuldig gebruikt en fungeren eveneens als contactpunt+. Andere contactpunten worden soms langere tijd niet gebruikt, maar blijven beschikbaar voor mogelijke D.O.P-processen die in deze gemeente in de toekomst kunnen opstarten.

3.4. Methodische opbouw en samenwerking met de mentororganisatie

3.4.1 Overleg met de mentororganisatie en directies D.O.P Vlaanderen

Ook in 2018 werden door de twee teamcoördinatoren en de directeur de maandelijkse inhoudelijke overlegvergaderingen die geleid worden door de vzw Lus bijgewoond. Als belangrijkste thema's en prioriteiten kwamen volgende zaken aan bod:

- **Kwaliteitsbeleid.** Hierbij werd op **3 niveaus** gewerkt:
 - ❖ Meten van de effecten van het D.O.P-proces (de outcome). Hierbij wordt een dubbel doel nagestreefd: enerzijds de meting van de effecten op de kwaliteit van leven bij de cliënten en hun netwerk. 6-maandijks wordt via Lus vzw, als externe en onafhankelijke partner, ad random een **telefonische bevraging** gedaan van een één cliënt per inhoudelijke D.O.P-medewerker die reeds enkele maanden een D.O.P-proces achter de rug heeft. De gebundelde resultaten worden teruggekoppeld op directieniveau maar ook via coaching t.a.v. de betrokken inhoudelijke medewerkers ter bijsturing en opvolging.
 - ❖ In 2018 werd eveneens in samenwerking met Lus vzw een heel brede stakeholdersbevraging opgezet. De bedoeling van het onderzoek was om na te gaan wat het **effect is van D.O.P. binnen de context van Perspectief 2020 en vermaatschappelijking van de zorg**. Hierrond werd in door Lus vzw in samenwerking met de D.O.P's Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen een bevraging opgezet met de professionele 'stakeholders' van D.O.P. Elke dienst leverde hiervoor per inhoudelijke medewerker 10 contactadressen aan van professionals organisaties, diensten en voorzieningen vanuit de verschillende concentrische cirkels die in de afgelopen van nabij of op afstand betrokken waren bij D.O.P-processen. 242% (of 47%) van de 518 aangeschreven professional vulde de enquête. Deze bevraging resulteerde in 2018 in een zogenaamd '**Groenboek**' dat zowel aan het VAPH als het kabinet Welzijn- en Gezin bezorgd werd. Een beschrijving van de resultaten kan je lezen in [bijlage 2, pag. 34](#).
 - ❖ Jaarlijks een 4-tal interviews ten huize van een cliënt en zijn betrokken steungroep over het verloop van het gelopen D.O.P-proces: wat vonden ze hierin positieve zaken en welke stappen konden ze hierdoor vooruitzetten; wat vonden ze moeilijk en voor bijsturing vatbaar? Als eerste focus worden deze processen geïnterviewd waarbij in het begin weerstand was tegen het vormen van een steungroep, maar waarbij het toch gelukt is om een steungroep te vormen in de loop van het proces.
- Evaluatie en herwerking van het gemeenschappelijk sjabloon Ondersteuningsplan D.O.P's Vlaanderen
- Verdere uitwerking en opvolging van de systematische kwaliteitscontrole/evaluatie vanuit D.D.O.P. rond processen en OP's waarbij we o.a. willen nadenken hoe de informatie uit de bevestigingen van cliënten, het doornemen van OP's, ... kan leiden tot kwaliteitsverbetering in de teams
- Aanzet tot het gemeenschappelijk uitwerken van een kwaliteitshandboek voor de verschillende D.O.P's
- D.O.P-processen bij cliënten in multiculturele contexten

3.4.2 Intervisie en supervisiemomenten met het team, opleiding, vorming en coaching van individuele medewerkers

Onder de supervisie van de vzw Lus werden verder 2 maandelijkse teamintervisies georganiseerd voor alle inhoudelijke D.O.P-medewerkers. Het is de bedoeling dat deze thematische intervisies geleidelijk aan de verantwoordelijkheid worden van de regiotrans teams zelf en de teamcoördinatoren. Binnen de teamintervisie geleid door Lus vzw kwamen volgende thema's aanbod in 2018:

- Opstarten van een traject rond minderjarigen/GES en hoe de D.O.P. hier beter kan afstemmen op noden en leefwereld van jongeren.

- 2x intervisiemoment rond het vinden van afstemming binnen een proces, vanuit het perspectief/rol van D.O.P. medewerker: hoe begin ik aan een nieuw traject, wat bepaalt hoe ik te werk zal gaan, hoe zorg ik er voor dat ik het proces op tijd kan afronden/continueren/...

3.4.3 Opleidingscursussen voor nieuwe inhoudelijke medewerkers en vrij en verplicht aanbod voor inhoudelijke medewerkers

- **Opleiding voor nieuwe medewerkers**

hieraan namen de 3 nieuwe inhoudelijke medewerkers deel. De opleiding bestond uit volgende onderdelen en omvat in totaal 6 opleidingsdagen:

- startcursus
- faciliteren van D.O.P-processen
- Introductie visuele verslaggeving
- Vragen stellen
- MAPS, een kortdurende plannings-methodiek
- D.O.P. processen bij jonge kinderen of mensen met een zware ondersteuningsnood

- **Verplicht aanbod voor alle medewerkers (langer dan 1 jaar werkzaam in D.O.P.)**

- Vorming Vragen stellen (10 inhoudelijke medewerkers)
- Vorming verdieping visuele verslaggeving (11 medewerkers)
- TOPOI: vormingsaanbod gegroeid vanuit de werkgroep grootstedelijkheid en D.O.P; model voor interculturele communicatie (4 medewerkers)

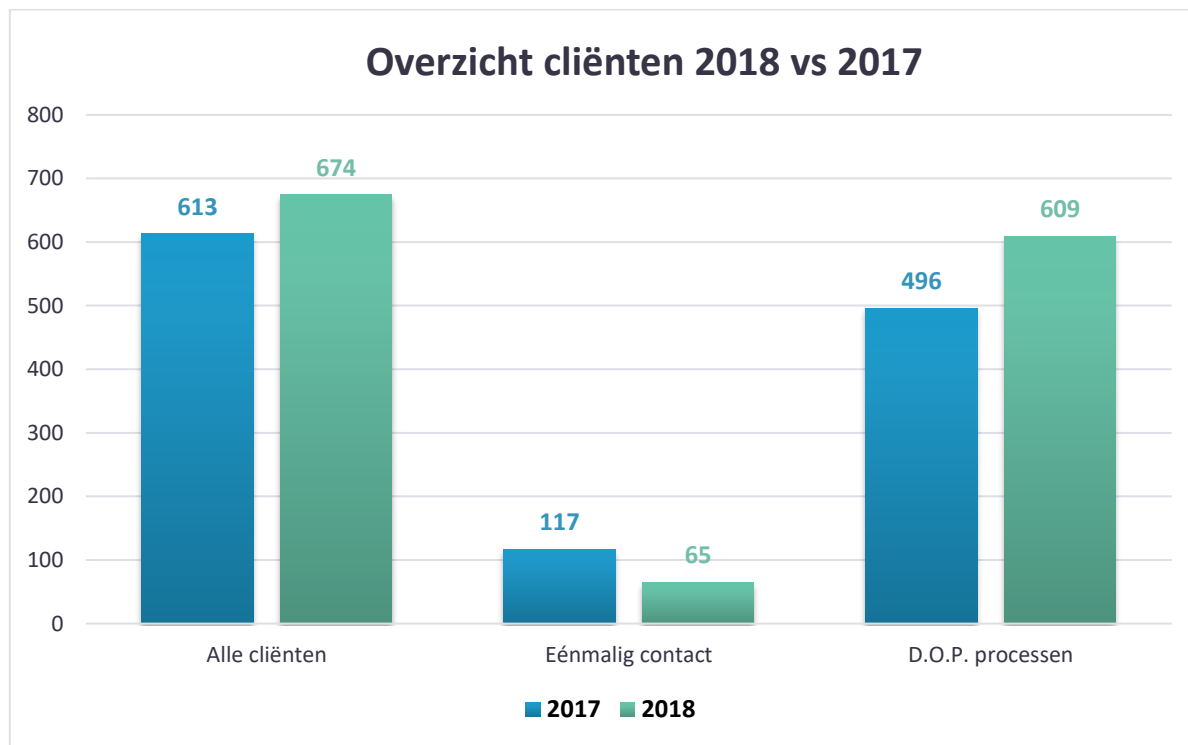
- **Open aanbod voor alle medewerkers**

- Workshop Continuering (15 medewerkers)
- Workshop Afstemmen (4 medewerkers)
- Workshop Regie van het proces en het plan (3 medewerkers)
- Themamiddag Grootstedelijkheid (1 medewerker)
- Deelname vanuit onze dienst aan de Werkgroep 'alternatieve sociale kaart' (1 medewerker)

-

4. Zicht op aanmeldingen en cliënten, naar doelgroep

4.1 Zicht op het totaal aantal cliënten in 2018

Het totaal aantal cliënten die dit jaar door onze dienst effectief werden ondersteund komt op **674**. Dit staat tegenover **4.807 contacten** of prestaties.

Vanaf 2017 t.e.m. 2019 is onze dienst via een tijdelijke uitbreiding erkend voor **4.820 prestaties**. Het aantal prestaties dat diende behaald te worden volgens de personeelsinzet werd eind 2018 ruim gerealiseerd. In 2018 werden eveneens **3 nieuwe inhoudelijke medewerkers** ingewerkt, wat bovenop de te behalen cliëntcontacten een extra investering vergde van de dienst.

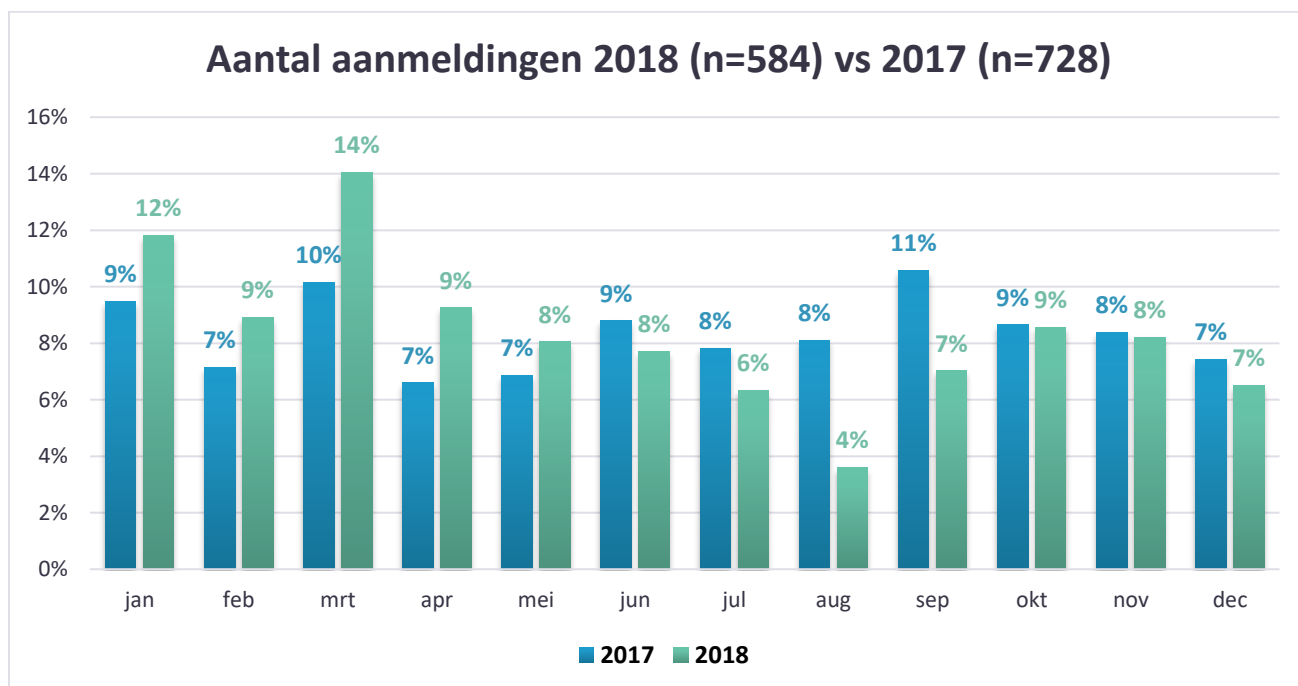
Van deze **674 begeleide cliënten** waren er **65 cliënten** met een **eenmalig contact** (1 of 2 prestaties). Deze groep staat voor 101 prestaties. Ten opzichte van het vorig jaar betekent dit een bijna halvering.

Hieruit kunnen we besluiten dat er in het voorbije werkjaar **609 D.O.P.-processen** werden gelopen (in 2016 waren dit er 496). Er is sprake van een D.O.P.-proces vanaf het 3de cliëntcontact/prestatie. De éénmalige cliëntcontacten worden hierin dus niet meegerekend.

De **gemiddelde begeleidingsduur** van de D.O.P.-trajecten is gedaald naar **6,2 maand** (t.o.v. 7 maand in 2017).

Het **gemiddeld aantal contacten** per cliënt is gedaald van 9,1 (2017) naar **7,7 contacten**. In beide laatste cijfers zijn de éénmalige cliënten eveneens niet meegerekend.

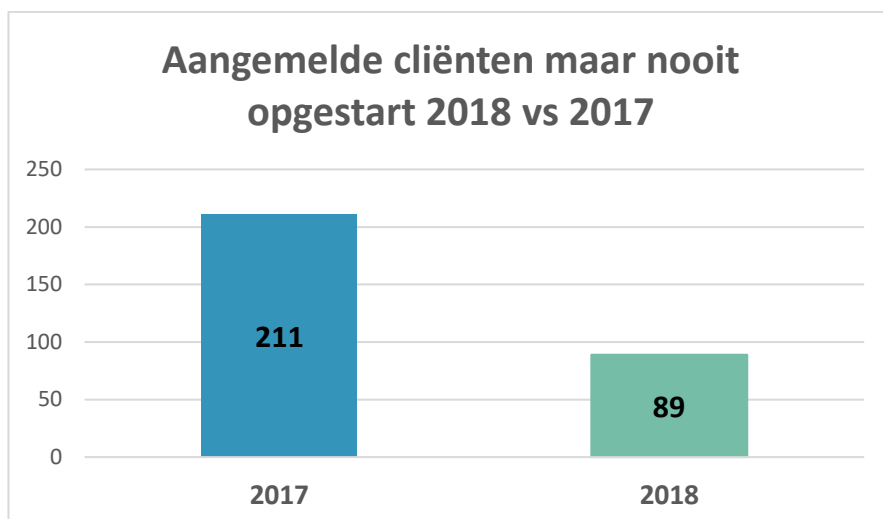
In 2018 werden er **232 ondersteuningsplannen** afgewerkt. Er zijn **264 cliënten** van wie het traject is opgestart in 2018 en verder loopt in 2019, voor wie het ondersteuningsplan nog dient opgemaakt te worden.

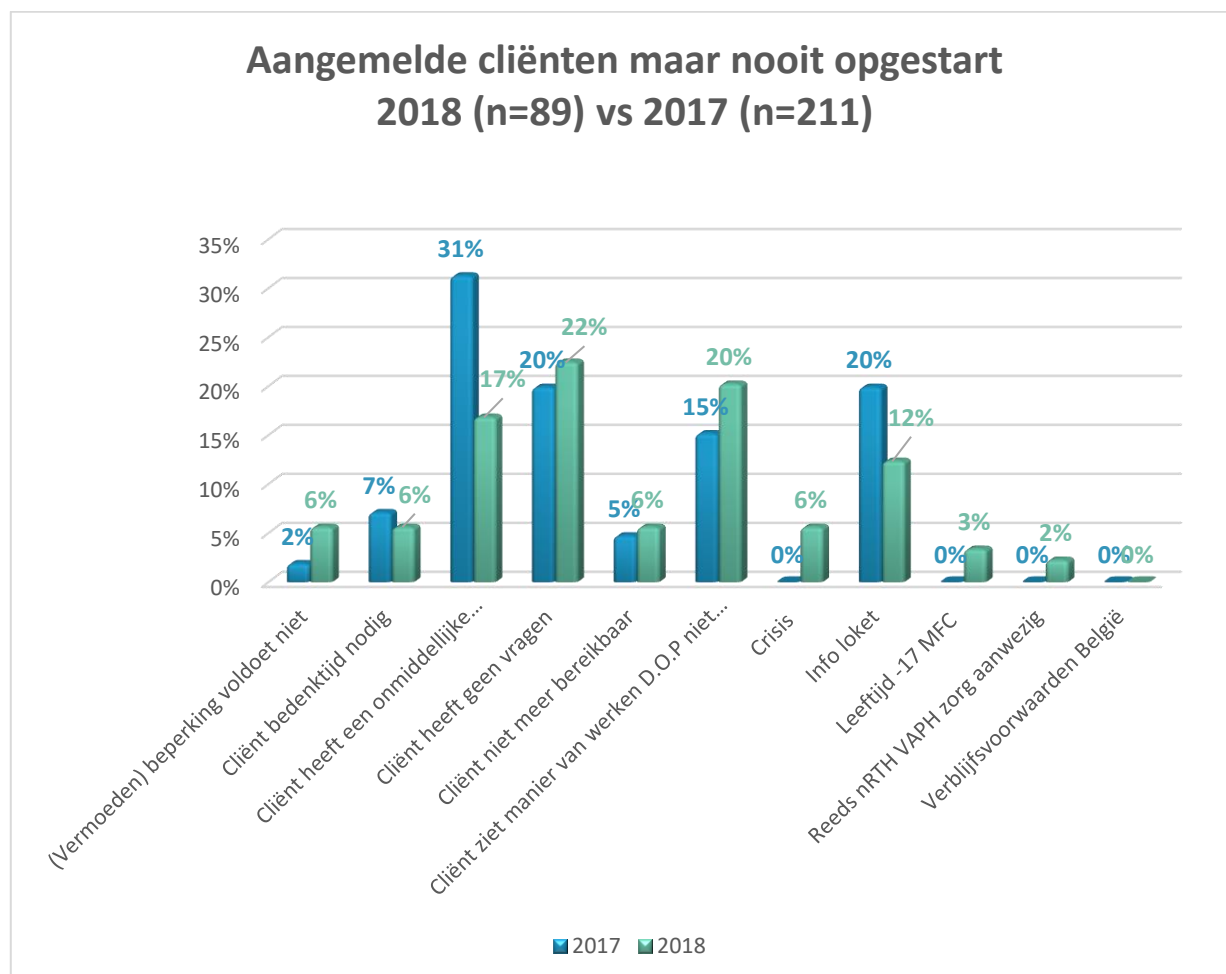
Gedurende 2018 werden **584** nieuwe **cliënten aangemeld** bij onze dienst.

T.o.v. het vorig jaar betekent dit een terugval. Dit kan volgens verklaard worden door de grote toestroom van aanmeldingen, die onze dienst in 2017 te verwerken kreeg, ten gevolge van het ten volle op dreef komen van de nieuwe toeleidingsprocedure Persoonsvolgende Financiering voor meerderjarigen met een beperking. Op dat ogenblik waren de D.O.P's trouwens de enige diensten met een gevalideerde methodiek voor het opstellen van een ondersteuningsplan PVB. In 2018 kwamen ook de diensten maatschappelijk werk (DMW) op kruissnelheid, die zich sterk gaan focussen zijn op de opmaak van ondersteuningsplannen PVB en werd hun werkwijze eveneens gevalideerd. Dit doet ons vermoeden dat heel wat aanvragen die in 2017 nog bij de D.O.P's terecht kwamen, in 2018 eveneens gesteld werden bij de DMW's.

Anderzijds vermoeden we ook dat wij in 2018 veel meer 'gerichte aanmeldingen' kregen t.o.v. 2017. Dit als effect van de doorgedreven inspanningen die gedaan werden m.b.t. afstemming en bekendmaking bij het brede intersectorale werkveld.

We stellen een opmerkelijke daling (meer dan de helft) vast van het aantal cliënten dat aangemeld werd zonder een D.O.P-traject te starten (dit wil zeggen er nooit een face to face contact plaats vond). Zoals reeds eerder aangehaald heeft dit volgens ons te maken met de betere bekendheid van de vele verwijzers met onze manier van werken, waardoor er veel meer gericht aangemeld wordt. Eveneens ons goed en vlot werken Centraal Aanmeldingssysteem (C.A.S), dat reeds gestart werd in september 2016, werpt duidelijk zijn vruchten af. Onze twee teamcoördinatoren, verantwoordelijk voor de telefonische aanmeldingen, verfijnden dit systeem tot een goed draaiende machine.

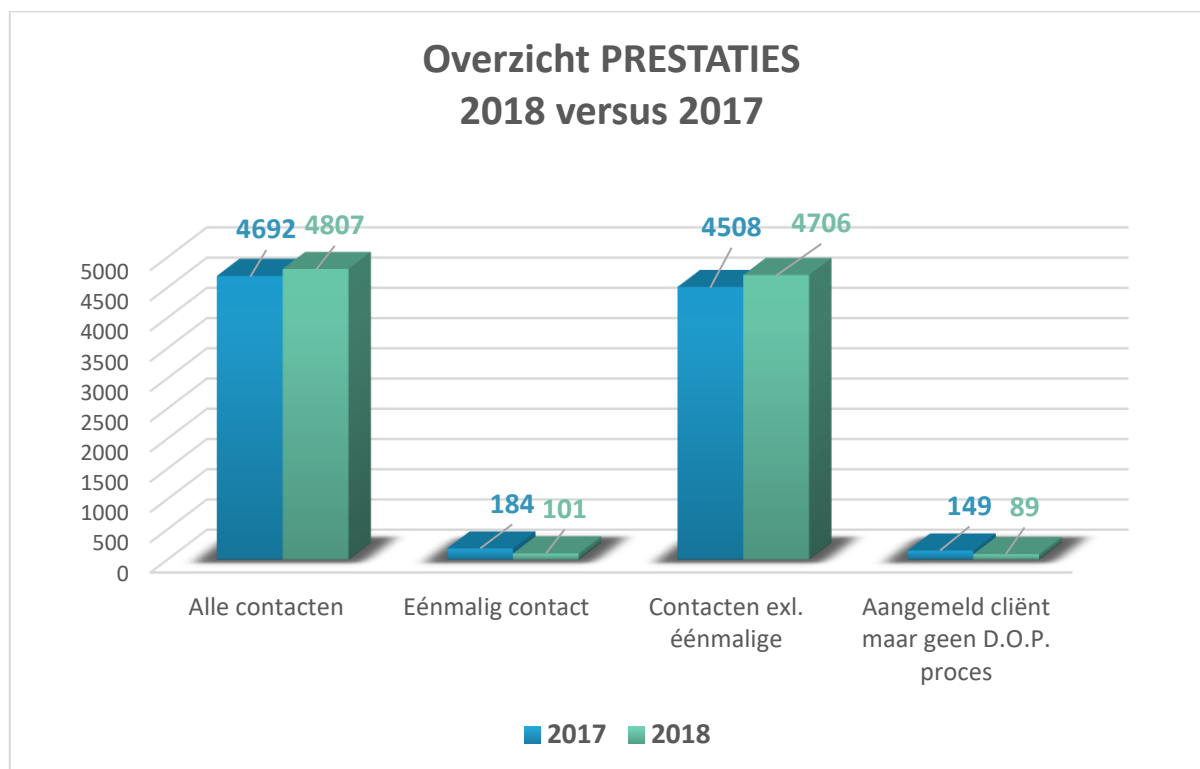

Opvallend in de bovenstaande grafiek is dat onze zogenaamde 'loketfunctie' (12%) sterk gedaald is t.a.v. vorig jaar maar nog steeds sterk aanwezig is. Zeker als je hier het aantal cliënten (17%) bij telt die een onmiddellijke begeleidingsvraag stelt. Veel cliënten en/of familie vinden nog steeds de directe weg niet naar het aanbod in de verschillende ondersteuningsfunctie. Alhoewel wij hier niet op inzetten blijft D.O.P West-Vlaanderen voor velen van hen ook een wegwijzerfunctie.

Anderzijds zien we ook nog steeds een grote groep (22%) van cliënten die door een verwijzer aangemeld worden, maar zelf geen vragen heeft. Dit kan duiden op het gegeven dat er dikwijls verwezen wordt door een dienst, zonder voldoende in overleg te gaan met de cliënt of zijn context. Eveneens het aantal cliënten dat de geëigende manier van werken van D.O.P niet ziet zitten is duidelijk gestegen.

Tenslotte zien we ook een toename (tot 6%) van crisisvragen bij aanmelding, waarbij een D.O.P-proces niet het juiste antwoord vormt. Deze vragen kwamen vorig jaar nagenoeg niet voor.

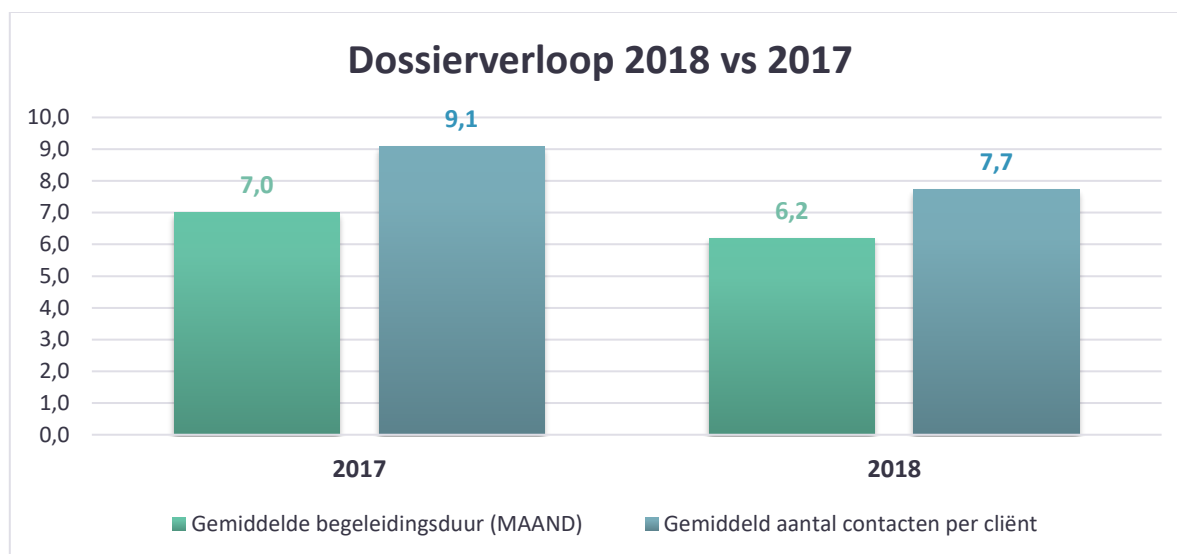
4.2 Totaal aantal prestaties en verloop gedurende 2018

In 2018 haalden we ruim het aantal prestaties waarvoor onze dienst erkend is (4820), rekening houdend met de voorziene marge (80 prestaties) op dienstniveau.

Er is een grote terugval van het aantal éénmalige contacten, wat duidt op de steeds beter wordende telefonische vraagverheldering, voorafgaand aan de opstart van het D.O.P-proces.

4.3 Gemiddeld aantal contacten per cliënt en gemiddelde duur

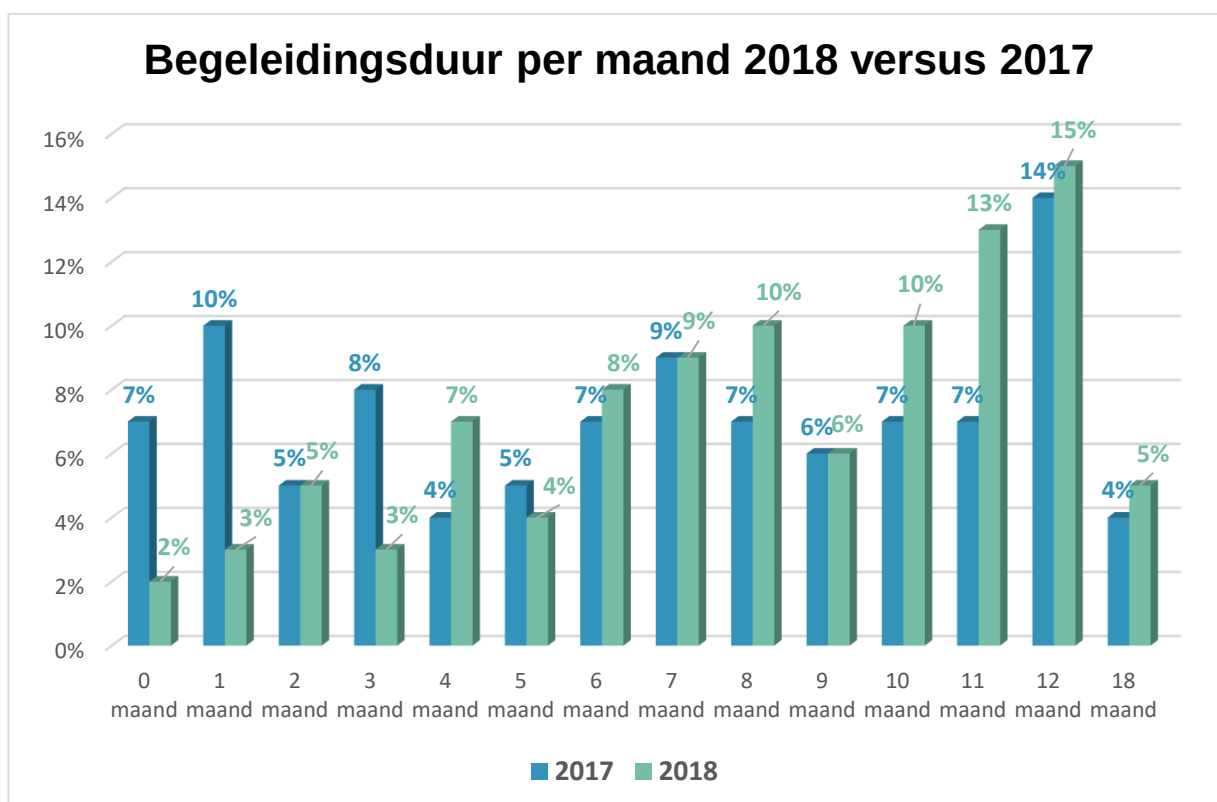
Een heel belangrijke factor om te monitoren blijft eveneens de gemiddelde doorlooptijd en het gemiddeld aantal prestaties per D.O.P-traject op dienstniveau.

Deze cijfers tonen duidelijk aan dat:

- De begeleidingsduur erg gedifferentieerd (en op maat) is van de individuele cliënt en zijn steungroep
- De gemiddelde begeleidingsduur per D.O.P-traject substantieel korter geworden is (9 maanden naar 7 maanden)
- Het gemiddeld aantal contacten per D.O.P-traject eveneens in dalende lijn zit, namelijk 6,2 contacten per D.O.P-traject t.o.v. 7,7 in 2017

We willen er echter de nadruk op leggen dat het om 'gemiddelden' gaat over de totale cliëntengroep. Het zou verkeerd zijn hier te vlug conclusies uit te trekken. Ieder traject, en iedere context en steungroep van cliënten is uniek. Vele factoren bepalen de intensiteit en de duur van een D.O.P.-proces, in de eerste plaats de vraag en het tempo van de cliënt en zijn steungroep. De spreiding hiervan over de volledige cliëntgroep kan je aflezen in de volgende tabel.

Met deze cijfers blijven we met onze dienst ruim binnen de vooropgestelde normen van het VAPH binnen ons oprichtingsbesluit. Namelijk, een gemiddelde van maximum 12 contacten per cliënt op dienstbasis, over een periode van maximum 12 maand.

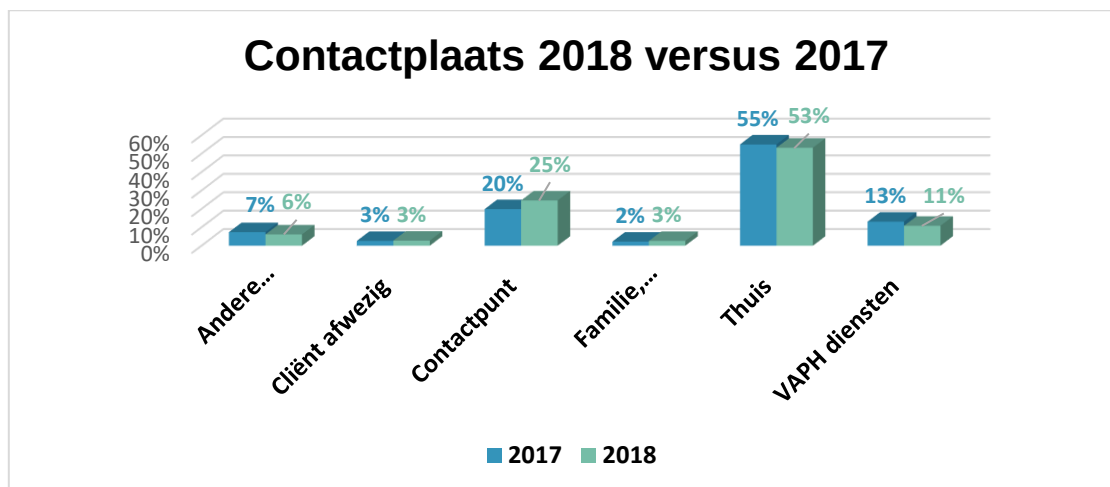

Door middel van deze grafiek, die de spreiding weer geeft van de begeleidingsduur overheen de volledige cliëntenpopulatie, kunnen we volgende zaken vast stellen:

- Sterke afname van het aantal cliënten die slechts een heel korte procesduur hebben van 0 tot 1 maand (of m.a.w. afhaken in het D.O.P-traject)
- Stijging van het aantal cliënten die een procesduur van 4 tot 8 maand hebben
- Groeiende groep met een procestijd van 10 tot 12 maanden
- Het aantal toegelaten D.O.P-processen tot 18 maand blijft binnen de wettelijk toegestane marge van 5%

Besluitend kunnen we stellen dat D.O.P-processen niet per definitie lange trajecten zijn die tot 1 jaar duren. In beide bovenstaande grafieken wordt duidelijk dat er een grote differentiatie mogelijk is, zowel naar tijdsduur als naar intensiteit van trajecten.

4.4 Plaats van D.O.P-proces

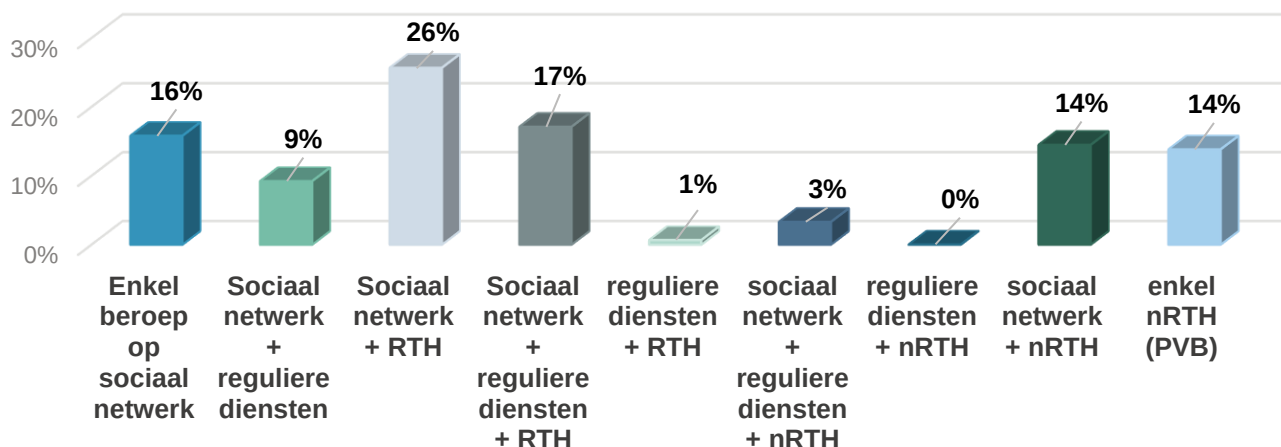

In vergelijking met vorig jaar valt op dat het aantal D.O.P-contacten dat doorgaat op onze laagdrempelige contactpunten op (voornamelijk) de eerste lijn duidelijk toegenomen zijn (20 tot 25%). Belangrijk hierbij is niet enkel de lokale bereikbaarheid voor de cliënt en zijn steungroep, maar eveneens de kansen op 'verknoping' met de collega-diensten op de eerste lijn.

Meer de helft van alle contacten blijft doorgaan in de thuissituatie van de cliënt of bij familie, vrienden. Eveneens het de D.O.P-contacten bij partners vergunde zorgaanbieders VAPH blijft aanzienlijk (1 op 10). Deze betreffen voornamelijk MFC's waar veel BUSO-schoolverlaters en hun steungroep gezien worden.

4.5 Uitstroomcategorieën D.O.P-processen – ondersteuningscirkels

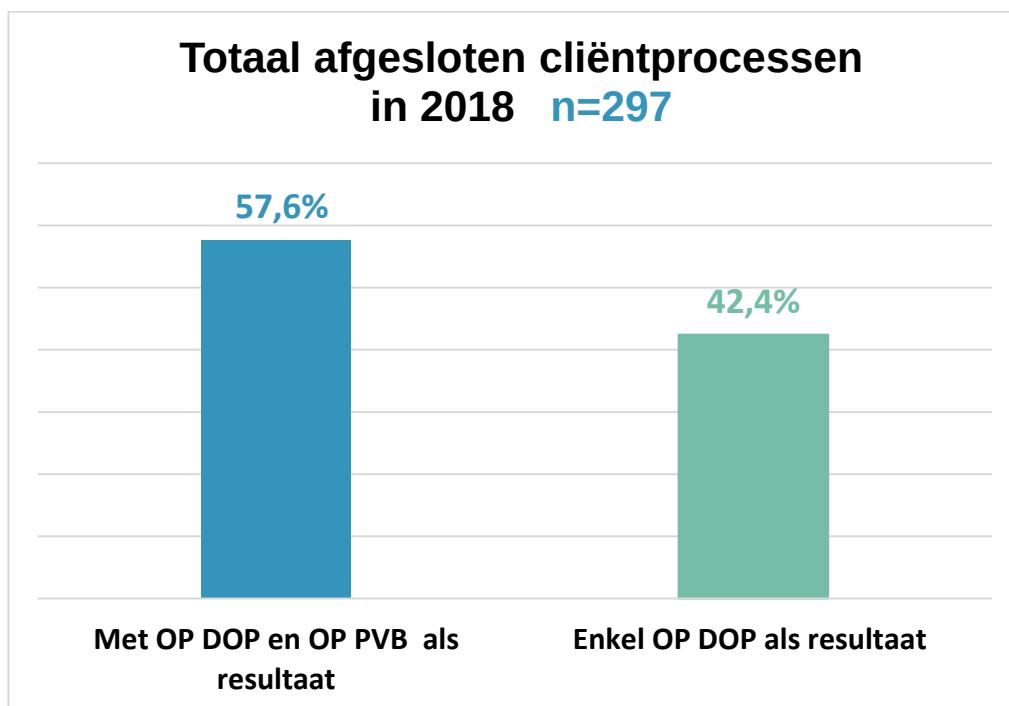
Uitstroom D.O.P. processen - ondersteuningscirkels

Op het totaal aantal D.O.P-processen dat afgerond werd in 2018 krijgen we volgende uitstroomcategorieën te zien:

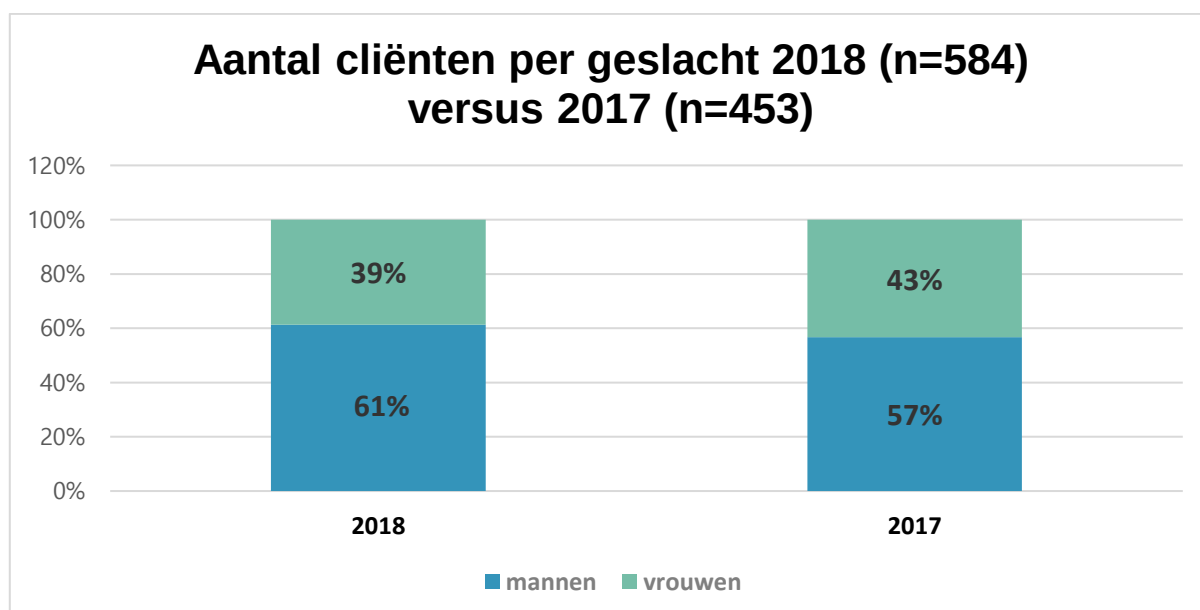
- Ongeveer 1 op de zes cliënten doet na het doorlopen van het D.O.P-proces en de opmaak van zijn ondersteuningsplan (verder) beroep op zijn sociaal netwerk voor ondersteuning
- In totaal 52% van de cliënten gebruikt een combinatie van de ondersteuningsbronnen sociaal netwerk en/of reguliere diensten en/of RTH-diensten
- Bijna 1/3de heeft als uitstroomcategorie niet rechtstreeks toegankelijke hulp (PVB), waarvan de helft hiervan dit combineert met ondersteuning vanuit zijn sociaal netwerk. Een groot deel van deze cliënten binnen staan weliswaar op de wachtlijst voor een persoonsvolgend budget.

Deze cijfers illustreren duidelijk de preventieve en inclusieve werking van onze dienst: heel wat ondersteuningsplannen worden uitgewerkt binnen de eerste 4 concentrische cirkels. Bovendien is eveneens onze onafhankelijke positie binnen het voortraject van cruciaal belang om samen met de cliënt en zijn steungroep 'out of the box' te zoeken naar ondersteuningsbronnen die zo veel mogelijk aansluiten bij zijn of haar verfijnde vragen.

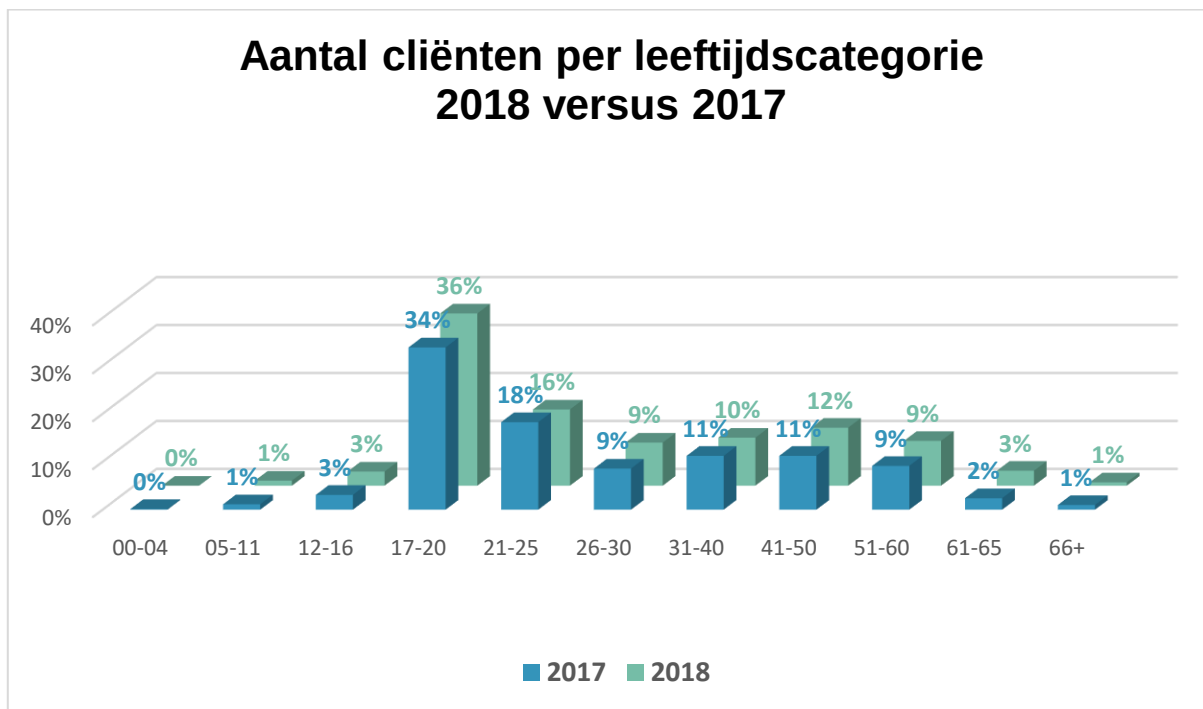
Vanaf het werkjaar 2018 kunnen we eveneens voor het eerst een zicht geven op het aantal cliënten dat een D.O.P-proces doorlopen heeft en bij wie na het ondersteuningsplan (al dan niet) een bijkomende aanvraag gesteld werd naar een PVB. In 57% van alle processen werd bijkomend een ondersteuningsplan PVB opgesteld. Bij meer dan 40% konden de ondersteuningsvragen binnen het ondersteuningsplan opgelost worden door de inzet van de 4 binnenste concentrische cirkels (zie grafiek pag. 25)

4.6 Cliënten volgens geslacht

In vergelijking met vorig jaar is het aantal mannelijke cliënten met 4 % gestegen. Vorig jaar zagen we net een omgekeerde beweging. Hiervoor is geen duidelijke verklaring voor handen.

4.7 Cliënten volgens leeftijd

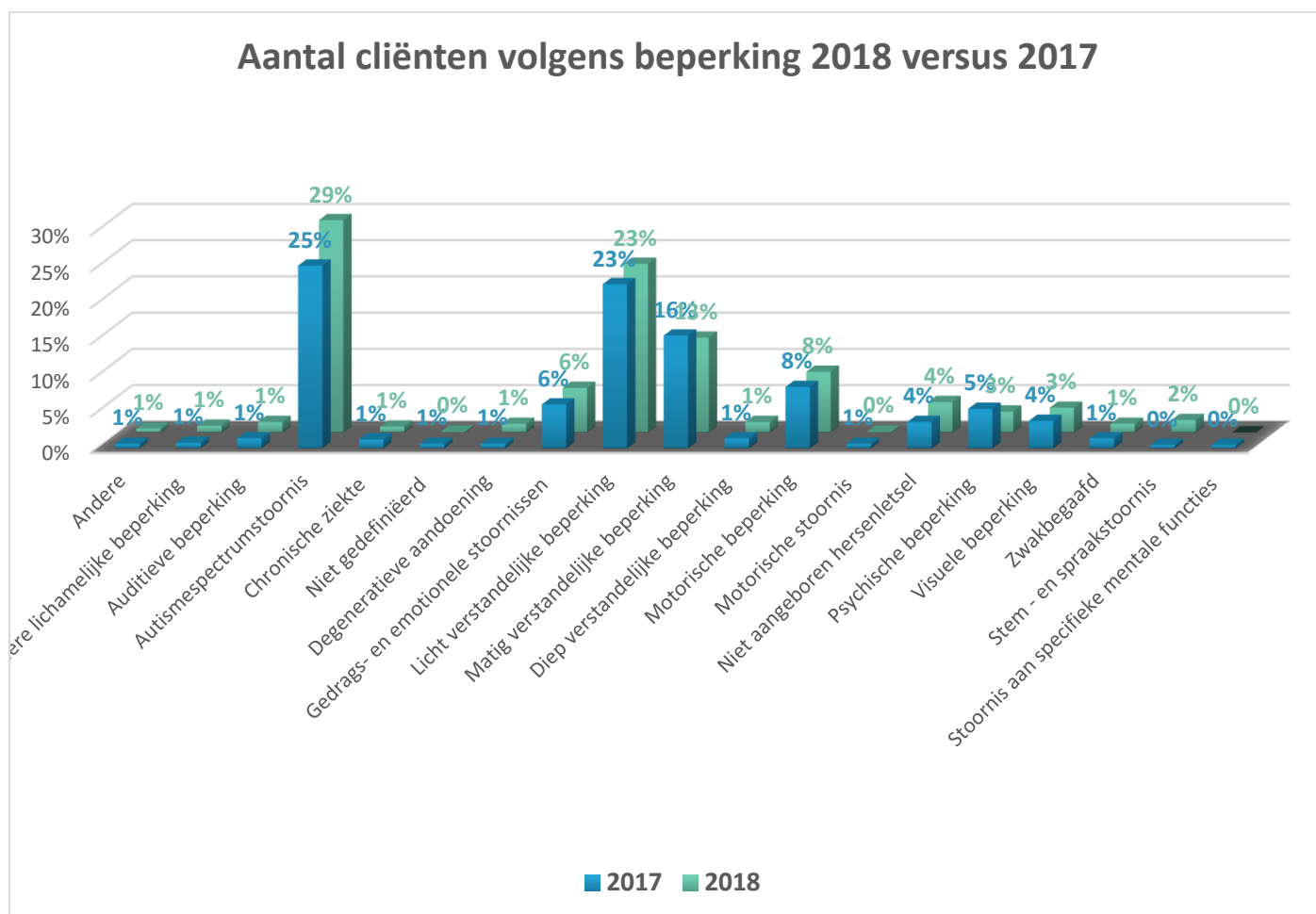
Algemeen kunnen we jaar na jaar een groeiende groep van minderjarige cliënten vast stellen (ongeveer 40% van onze totale cliëntengroep).

Binnen deze groep zien we een oververtegenwoordiging van jongeren op de scharnierleeftijd tussen 17 en 20 jaar. Het grootste deel hiervan zijn jongeren die uitstromen uit het BUSO uitstromen, al dan niet gecombineerd met MFC. Velen doen beroep op onze dienst gezien ze tot de automatische toekenningsgroep behoren in het kader van zorgcontinuïteit minder- naar meerderjarigheid, en hiervoor de toelidingsprocedure doorlopen naar een Persoonsvolgend Budget.

Ook de grote groep tussen 21 en 25 jaar is een constante (1 op 6 cliënten).

De rest van de leeftijdsgroepen die gebruik maken van D.O.P West-Vlaanderen blijft quasi gelijk. Opvallend blijft dat er heel weinig jonge kinderen een beroep doen op onze dienst. De groep tussen 12 en 16 jaar bleef gelijk met vorig jaar (3%). De hypothese is dat we in 2020 een toename van beide leeftijdsgroepen zullen kennen in het teken van de op te starten toelidingsprocedure naar Persoonsvolgende Financiering minderjarigen.

4.8 Aantal cliënten volgens beperking

Bij deze grafiek willen we de nodige relativering doen en opmerken dat de opdeling volgens handicap/beperking (volgens VAPH-normen) een **'één dimensionele' opdeling** betreft.

Het zegt weinig over de soms veel complexere werkelijkheid, die bepaald wordt door een combinatie van contextfactoren (gezinssituatie, al dan niet voorhanden zijn van een sociaal netwerk, socio-economische factoren, dak- en thuisloosheid, psychische problematiek, sociale problematiek, internering of detinering, e.d.m.).

Wat niet uit deze grafiek af te leiden is, is het gegeven dat een groot deel van de cliënten van D.O.P. verkeren in een **multi-challenge situatie**, waarbij het geen uitzondering is dat een rand- of licht verstandelijke beperking gecombineerd wordt met **psychische problematiek** en een problematische sociale context.

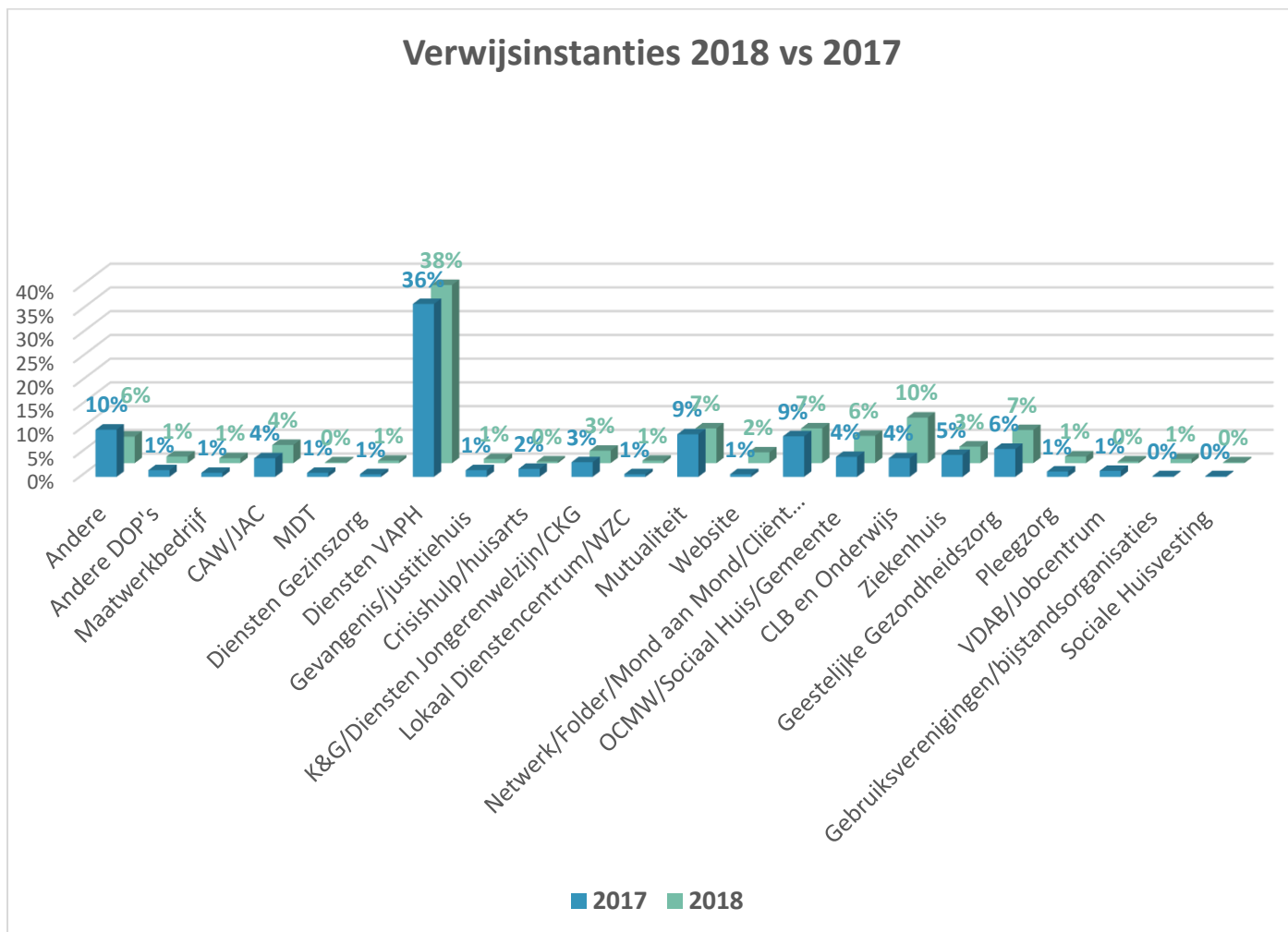
De grootste groep blijven cliënten met een autismespectrum stoornis (ASS): groeide verder tot 29% in het werkjaar 2018.

Deze wordt gevolgd door de grote groep van cliënten met een licht verstandelijke beperking (gelijk gebleven t.o.v. vorig jaar). Een aanzienlijk deel van deze cliënten kampt met een dubbeldiagnose (bijkomende psychische problematiek).

De groep die hierop volgt zijn mensen met een matig verstandelijke beperking.

Rest van de doelgroepen (o.a. personen met NAH, auditieve beperking, motorische beperking) bleven nagenoeg ongewijzigd.

4.9 Aanmeldingen volgens verwijzinstantie

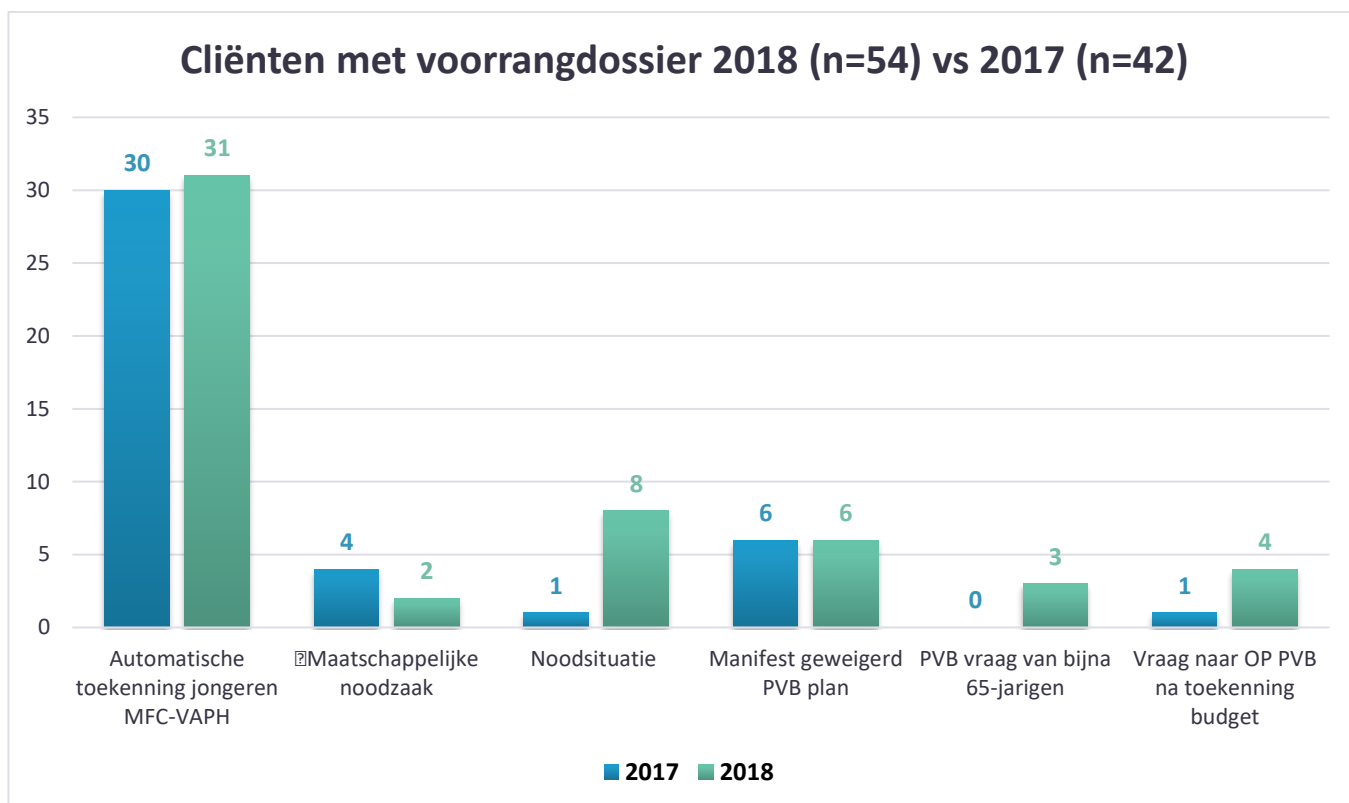
Het aantal verwijzingen vanuit **VAPH-diensten** blijft jaar na jaar toenemen (**38%**). Deze toename kunnen we eveneens situeren in de toenemende groep van schoolverlaters uit BUSO-MFC, die verwezen worden naar onze dienst in het kader van automatische toekenningsgroep zorgcontinuïteit minder-naar meerderjarigen.

De verwijzingen via de **mutualiteiten** zijn lichtjes terug gevallen. In tegenstelling hiermee zijn de verwijzingen vanuit het **sociaal huis** en **OCMW** lichtjes gestegen.

De verwijzingen vanuit onderwijsinstanties en CLB's zijn sterk gestegen (maken intussen 10% uit van de verwijzinstanties).

De overige verwijzingsgroepen blijven nagenoeg gelijk.

We kunnen net als vorig jaar besluiten dat de **verwijzende instanties** heel **divers** en **verspreid** zijn. Tegelijkertijd stellen we ook vast nog steeds 6% (daling t.o.v. vorig jaar) van de verwijzinstanties niet gedefinieerd is.

In totaal is het aantal voorrangsdossiers lichtjes gestegen in vergelijking met 2017. Deze groepen worden bepaald door het VAPH en de D.O.P's zijn verplicht om deze 'voorrang te geven' om een D.O.P-proces op te kunnen starten.

2/3de van de totale groep voorrangsdossiers zijn de jongeren vanuit MFC's met automatische toekenning van een PVB in het kader van zorgcontinuïteit minder- naar meerderjarigenzorg.

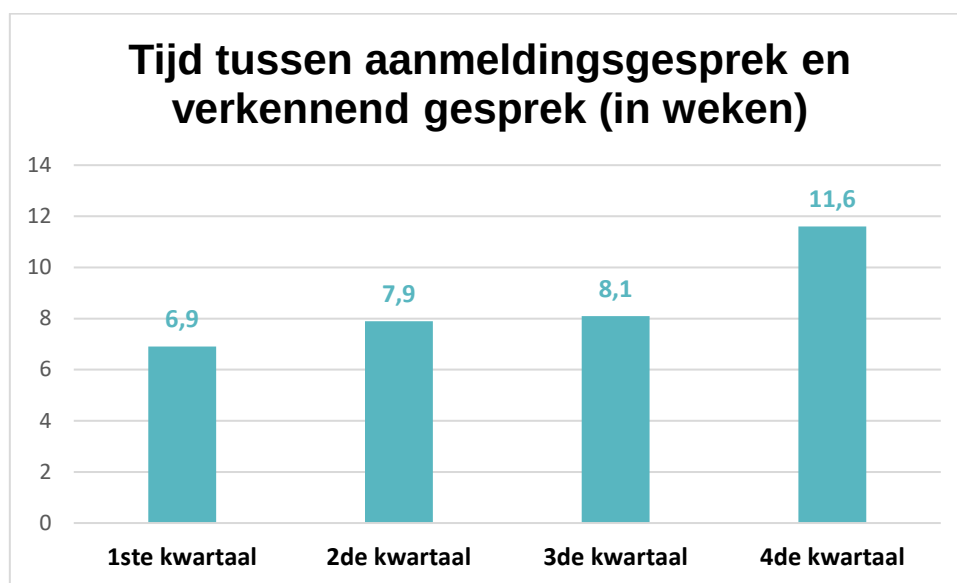
Vervolgens zien we de noodsituaties die in vergelijking met vorig jaar duidelijk toegenomen zijn.

De manifest geweigerde plannen blijven gelijk in aantal met vorig jaar.

Het aantal dossiers maatschappelijke noodzaak is afgenomen. Deze groep valt eveneens weg als voorrangsgroep gezien de wijziging in procedure, waardoor na bekomen van het budget bij maatschappelijke noodzaak geen ondersteuningsplan PVB meer dient opgemaakt te worden.

Binnen onze dienst geven we eveneens voorrang aan personen die net geen 65 jaar zijn en nog een vraag naar toeleiding naar een PVB stellen. Deze groep is niet verplicht door het VAPH.

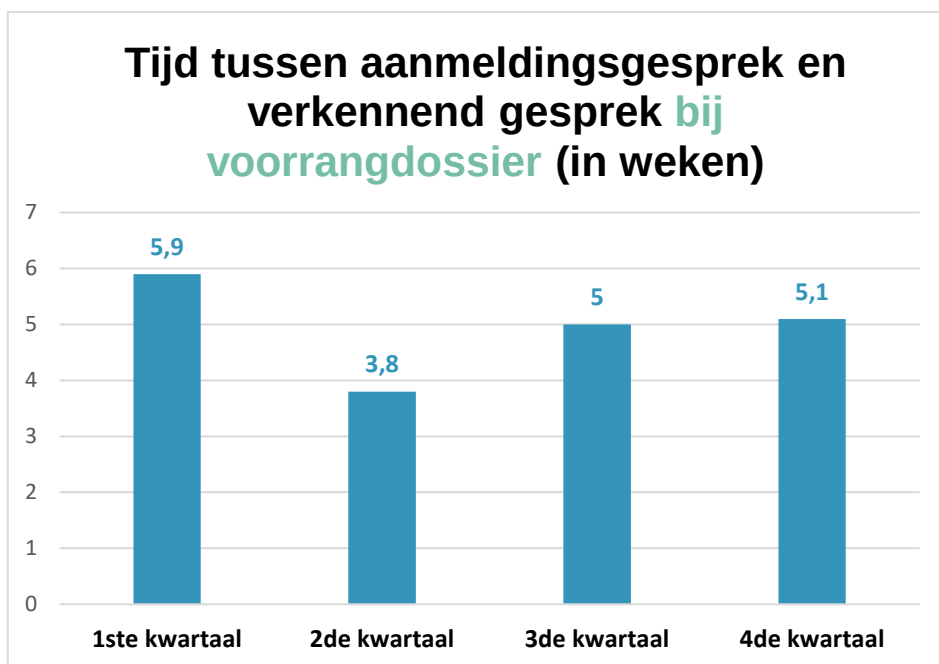
4.10 Wachtijd alvorens D.O.P-proces te kunnen starten

Gezien de stijgende druk naar aanmeldingen, hebben we op vraag van het VAPH vanaf 2018 eveneens voor het eerst via onze nieuwe database het tijdsverloop in kaart gebracht tussen de verschillende fasen in het D.O.P-proces. Hier beperken we ons tot de wachttijd tussen het aanmeldingsgesprek (telefonisch of per mail) en het verkennend gesprek, waarop het D.O.P-proces volgt.

Deze grafiek spreekt voor zich. Als gevolg van de langer wordende wachtlijst, stellen we kwartaal na kwartaal een duidelijke stijging in wachttijd vast tussen het aanmeldingsgesprek (CAS) en het eerste contact thuis of op een contactpunt met de inhoudelijk D.O.P-medewerker.

In het 4de kwartaal kunnen vast stellen dat de wachttijd ongeveer verdubbeld is en er bijna 3 maand gemiddeld ligt tussen de telefonische aanmelding en het verkennend gesprek. Dit is een gemiddelde wachttijd op dienstniveau, die verschilt van regio tot regio. Naast de langer wordende wachtlijst is een andere mogelijke hypothese dat er in het laatste kwartaal van 2018 minder D.O.P-processen werden afgerond, waardoor er minder nieuwe cliënten konden instromen.

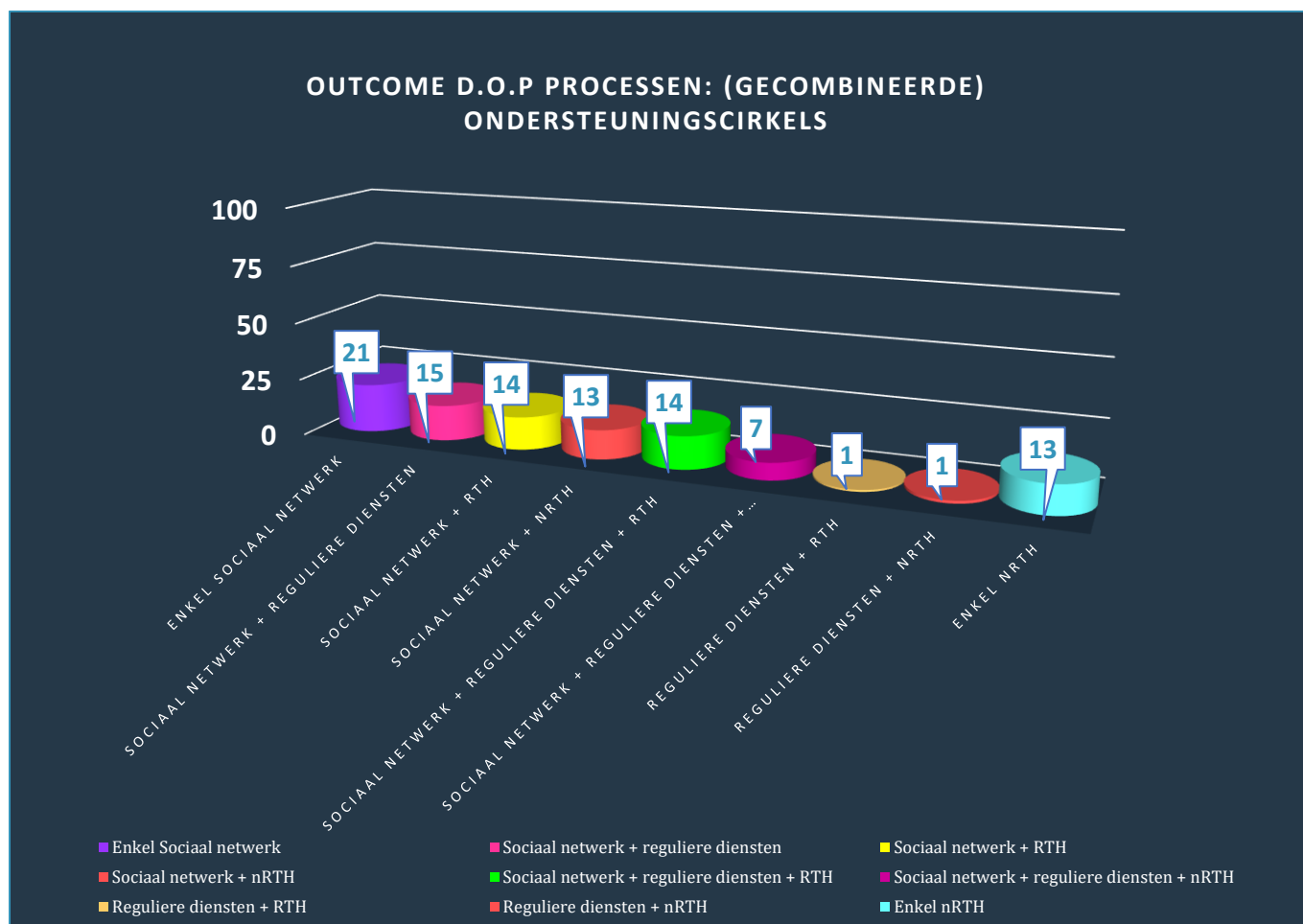

Deze wachttijden dienen we te nuanceren bij voorrangedossiers. Hier kunnen we vaststellen dat de gemiddelde wachttijd tussen aanmeldingsgesprek en verkennend gesprek overheen de 4 kwartalen op 5 weken ligt. Dit is ongeveer de helft in wachttijd t.o.v. de 'reguliere aanvragen'.

5. Bijlages bij het jaarverslag

Bijlage 1: Onderzoek outcome ondersteuningscirkels

Eindgrafiek van alle D.O.P.'s (in %)

Bijlage 2: bevraging (Groenboek) van cliënten en stakeholders D.O.P's door Lus vzw

Bijlage 2A: Analyse telefonische bevraging cliënten

Kader

Over een periode van 2 jaar werden meer dan 100 cliënten van D.O.P. bevraged over hun ervaringen. Dit gebeurde telkens via een ad random steekproef uit de lijst van de afgeronde processen.

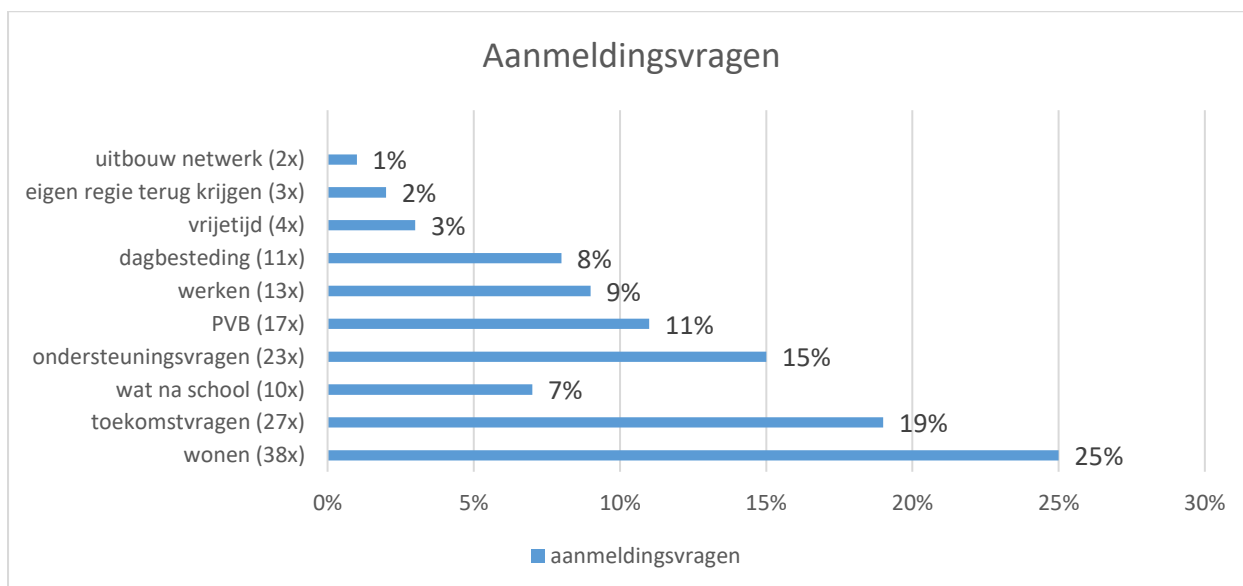
In die bevraging werd o.a. ook gepeild naar waar volgens hen de winst en meerwaarde lag van een D.O.P. -proces. De antwoorden van 96 cliënten konden worden gescoord. We zetten hun antwoorden graag even op een rij.

Met welke vraag kwamen mensen bij D.O.P. terecht?

Als inleidende vraag werd gepolst naar de oorspronkelijk vraag waarmee mensen bij D.O.P. hadden aangeklopt. Uit die antwoorden blijkt dat dit zeer gevarieerd is, sommige cliënten meerdere antwoorden gaven en betrekking kan hebben op alle levensdomeinen. Daarin schuilt dan ook één van de sterktes van D.O.P.

Opvallend in deze resultaten is ook het feit dat de vraag naar een OP PVB zelden op zichzelf stond.

In bijna alle gevallen was deze gekoppeld aan een vraag rond wonen, dagbesteding,

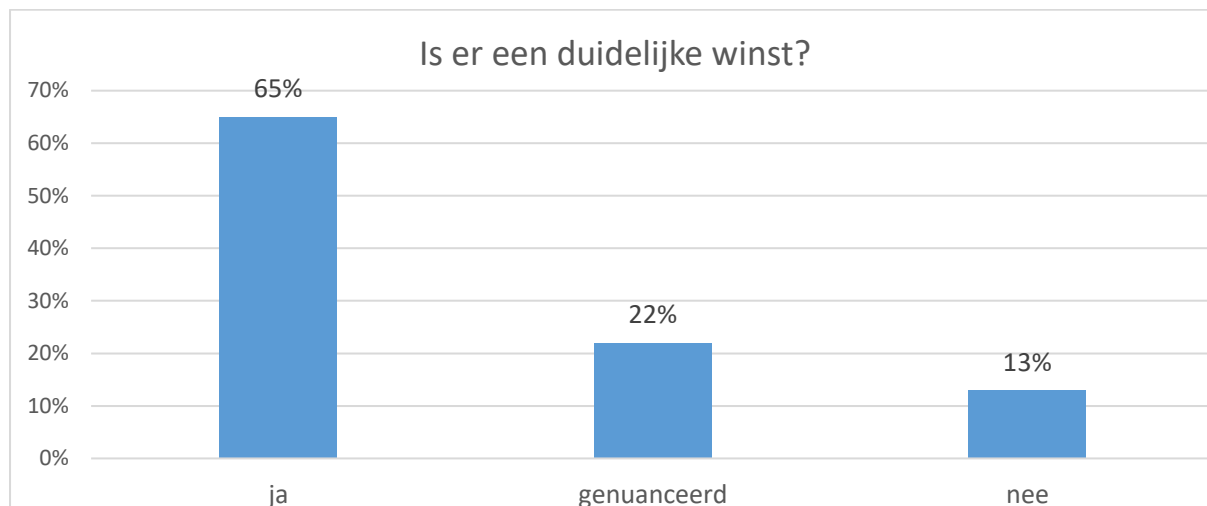

Winst

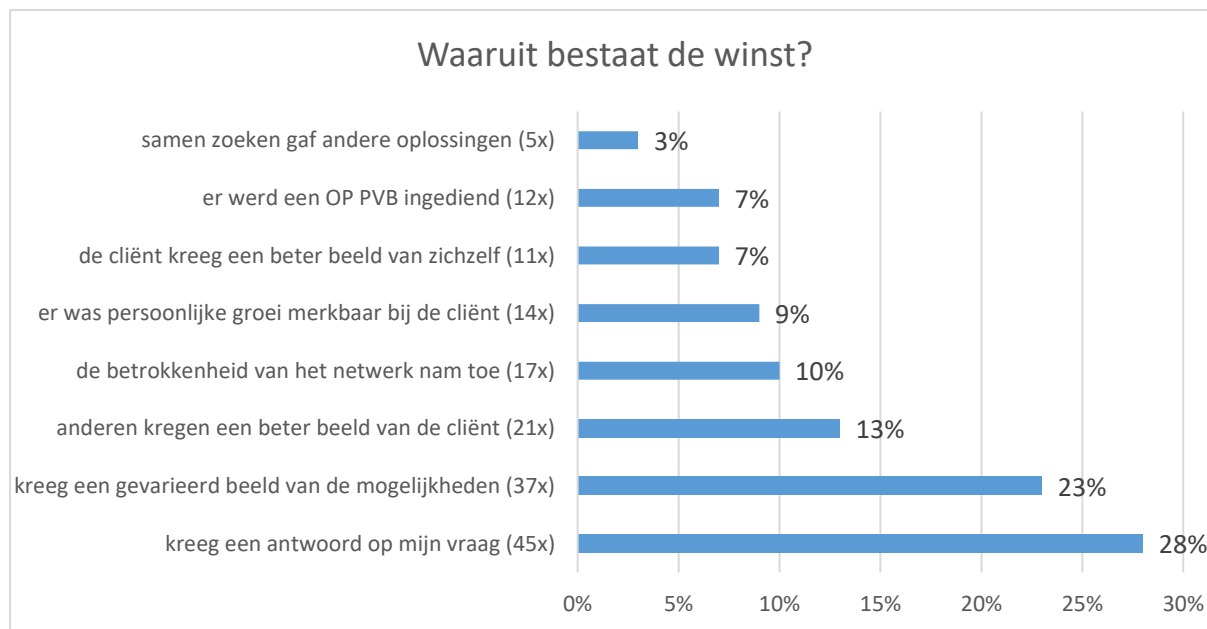
In de bevraging van de centrale personen werd gepeild naar de ervaren winst van een D.O.P.-proces op hun verdere leven.

61% van de ondervraagden was eenduidig positief, 21 % gaf een genuanceerd antwoord: er was winst, maar er waren ook een aantal zaken die anders/beter hadden gekund.

18% gaf aan dat het doorlopen van een D.O.P.-proces geen winst had opgeleverd.

Waaruit bestaat deze winst?

Enkele citaten:

"Een D.O.P.-proces werkt preventief, zo werd erger voorkomen."

"Er was een groei waarneembaar, niet alleen van Jan maar van het hele gezin. De relaties binnen het gezin zijn er ook door verbeterd."

"Voor ons zat de winst in het overbruggen van de tijd, tot er een plekje vrij kwam voor dagbesteding. Zo waren dat geen verloren jaren."

"Wij als ouders voelden ons gesteund, de 'last' werd overgenomen en er was terug energie om door te gaan."

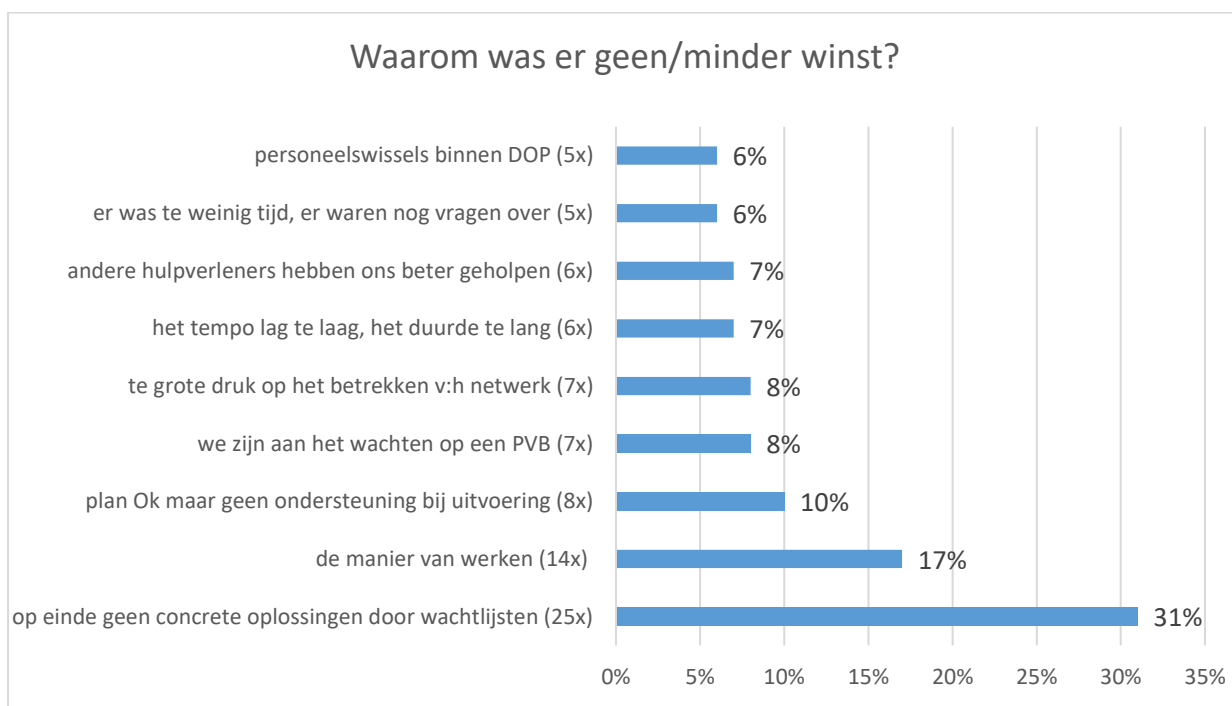
"Het D.O.P.-proces heeft iets in beweging gezet, we waren terug klaar om voort te gaan."

"Door het D.O.P.-proces verviel de vraag naar residentiële opvang en werden andere antwoorden gevonden op de vraag naar ondersteuning."

"Doordat de weg naar oplossingen werd uitgestippeld kwam er terug 'rust' en 'vertrouwen' in mijn hoofd."

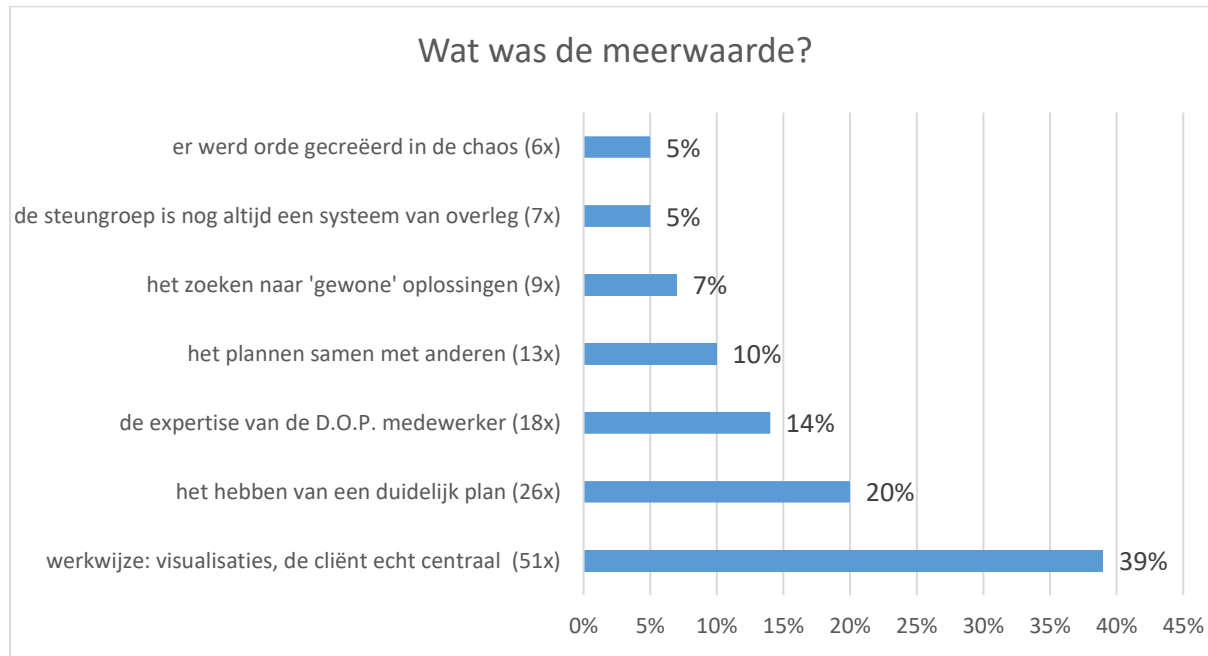
Wat is de reden waarom er geen (of minder) winst was?

De 13% ondervraagden die geen winst ervaarden en de 22% van de ondervraagden die genuanceerd antwoorden op die vraag gaven volgende redenen:

Waarin zat precies de meerwaarde van D.O.P.?

Tenslotte werd ook aan de ondervraagden gevraagd of ze konden aangeven wat de eigenheid was van D.O.P., waar ze een meerwaarde gevoeld hebben tov andere diensten/organisaties. 70 van de 96 deelnemers gaven op deze vraag volgende antwoorden:

Bijlage 2B: Bevraging stakeholders door Lus vzw

Vermaatschappelijking van de zorg

Zoals reeds aangegeven werden de D.O.P. in 2012 opgericht in het kader van Perspectief 2020, het beleidsplan dat gericht is op het realiseren van de vermaatschappelijking van de zorg. De bevraging van de stakeholders kadert binnen de opdracht van de mentororganisatie om het effect van de D.O.P. op deze vermaatschappelijking van de zorg na te gaan.

Dit laatste is volgens Reijen⁴:

‘De verschuiving binnen de zorg waarbij er naar gestreefd wordt om mensen met beperkingen met al hun potenties en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en hen daarbij waar nodig te ondersteunen.’

Willen we de zorg terug ‘vermaatschappelijken’ dan hebben we volgens John McKnight⁵ nood aan actieve en zorgende burgers in plaats van consumenten: We hebben nood aan mensen die vanuit hun eigen kracht en zelfbepaling beslissingen kunnen en mogen nemen, mensen die als direct betrokkenen mee nadenken en creatieve oplossingen zoeken.

Om dit kans op slagen te geven is er een grote paradigma-omslag nodig die inspanningen vraagt van alle partijen. Dit vraagt aanpassingen, tijd en energie en geeft zeker in de beginperiode de nodige frictie. Balogun⁶ benoemt dit de ‘transition state’ een fase die zich tussen de ‘current state’ en de ‘future state’ bevindt en vaak zeer moeilijk en turbulent verloopt. Een fase die het veranderingsproces zelf weerspiegelt, een veranderingsproces dat nooit lineair en rechtlijnig is, soms snel gaat en dan weer stilvalt.

Dit geldt bij uitstek ook voor het transitieproces naar een inclusieve samenleving: het is hard labuur waarbij bestaande patronen en hardnekkige routines moeten doorbroken worden en de automatische piloot bij wijze van spreken moet worden uitgeschakeld.

In dit hele veranderingsproces hebben de D.O.P. een unieke opdracht gekregen. In het kader van de omschakeling van een gespecialiseerde aanbod gerichte zorg naar vraag-gestuurde ondersteuning, spelen zij in het voortraject een cruciale rol: het moment dat mensen met (een vermoeden van) een handicap hun wensen en noden synthetiseren in een vraag. Op dat moment kunnen mensen beroep doen op een D.O.P. om, onafhankelijk van enig ondersteuningsaanbod, een proces van vraagverduidelijking, beeldvorming en actieplanning te laten faciliteren.

Ondertussen zijn de D.O.P. 5 jaar actief in het ruime zorglandschap. Ze hebben zeker bij aanvang, hun unieke plek moeten ‘verdienen’ maar gaande weg raakten ze steeds meer ingeburgerd en, niet onbelangrijk, lijken ze ook een voorbeeldfunctie te vervullen als ambassadeurs van het ideeëngoed waarop Perspectief 2020 is gebaseerd. Vandaar dat het zinvol leek in deze bevraging ook te peilen naar de mogelijke invloed van de D.O.P. op de respondenten hun kijk op hun cliënten en hun manier van werken. Tenslotte werd ook gepeild naar de mogelijke impact van D.O.P. op de samenleving.

Uiteraard is het moeilijk deze effecten ‘hard’ te maken, maar dat was ook niet onze bedoeling. Het is een eerste verkenning naar de persoonlijke mening van hulpverleners. Hun antwoorden zijn, zoals hieronder zal blijken, op zijn minst hoopgevend.

⁴ Van Reijen, M. (2007). Met de beste bedoelingen. Veertig jaar theorie en praktijk van vermaatschappelijking in beeld gebracht. Avans Hogeschool, Breda, p16.

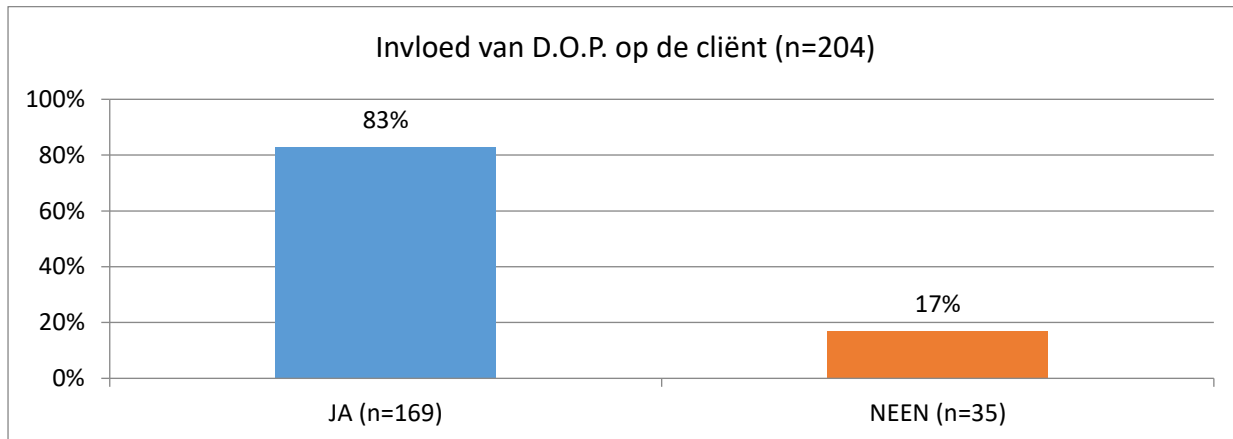
⁵ McKnight J, & Block, P. (2010) The abundant community : awakening the power of families and neighbourhoods, Berret-Koehler publishers, San Francisco

⁶ Balogun J. & Hope H. (1999). Exploring strategic change. London new York prentice hall.

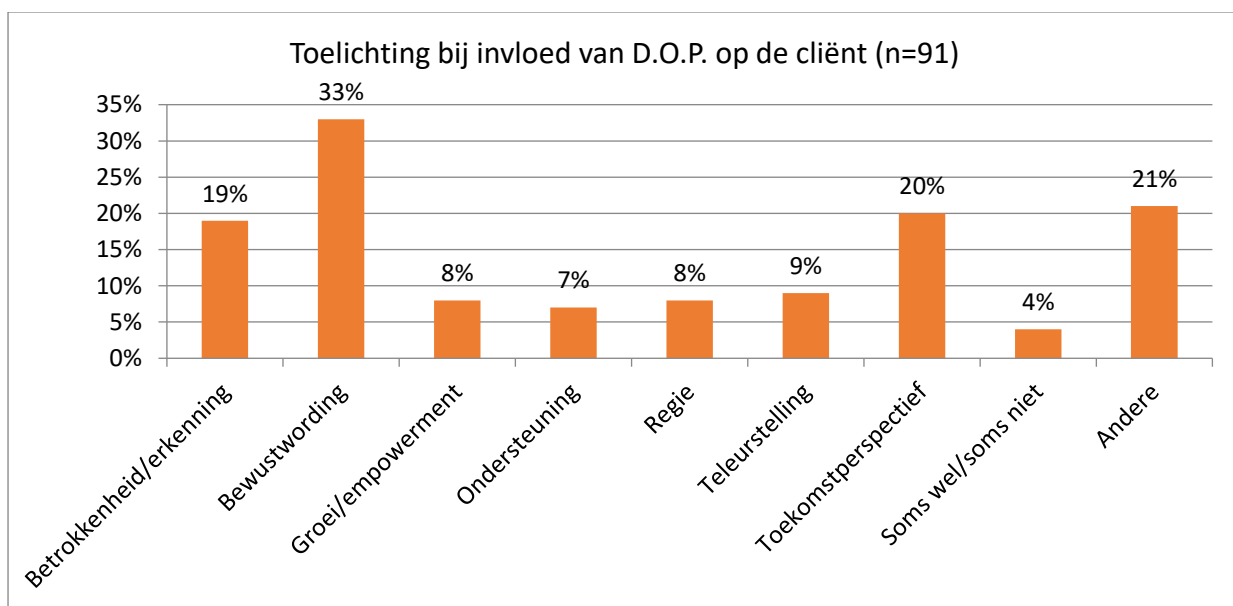
De invloed van D.O.P. op de cliënt en zijn netwerk

De eerste vraag die gesteld werd was of de hulpverleners merkten dat het D.O.P. proces een invloed had op hun cliënt(en).

Zoals onderstaande grafiek aantoont bevestigt het overgrote deel van de respondenten dat er wel degelijk een invloed is op de cliënten. Dit is een hoog percentage, dat binnen de verschillende provincies vrij gelijkaardig scoort.

Aan de stakeholders werd de kans gegeven om hun antwoord toe te lichten, 91 respondenten deden dit ook. We probeerden de antwoorden onder verschillende rubrieken thuis te brengen. De toelichtingen zijn overwegend positief.

Betrokkenheid / erkenning

Respondenten verwijzen naar het luisteren, de grote betrokkenheid die deugd doet, het samen op weg gaan, het betrekken en activeren van het netwerk dat positief ervaren wordt.

Bewustwording

Hier geven respondenten vooral het toegenomen zelfinzicht en bewustwording rond de eigen situatie aan. Ook de noden en wensen bij de cliënt worden in kaart gebracht wat een bewustwording op gang brengt (indien niet bij de cliënt dan wel bij het netwerk).

Groei / Empowerment

Dit uit zich volgens de hulpverleners in het feit dat de cliënt beter in zijn vel zit, gegroeid is, een groter zelfvertrouwen heeft en vooruit geraakt is.

Ondersteuning

Meer bepaald over ondersteuning die cliënten ervaren in hun zoektocht/denkproces.

Teleurstelling

8% van de respondenten verwoordt een zekere teleurstelling in het effect dat D.O.P. had, waarbij voornamelijk verwezen wordt naar de (volgens hen) onrealistische verwachtingen/kijk die mede door D.O.P. ontstonden/gevoed werden.

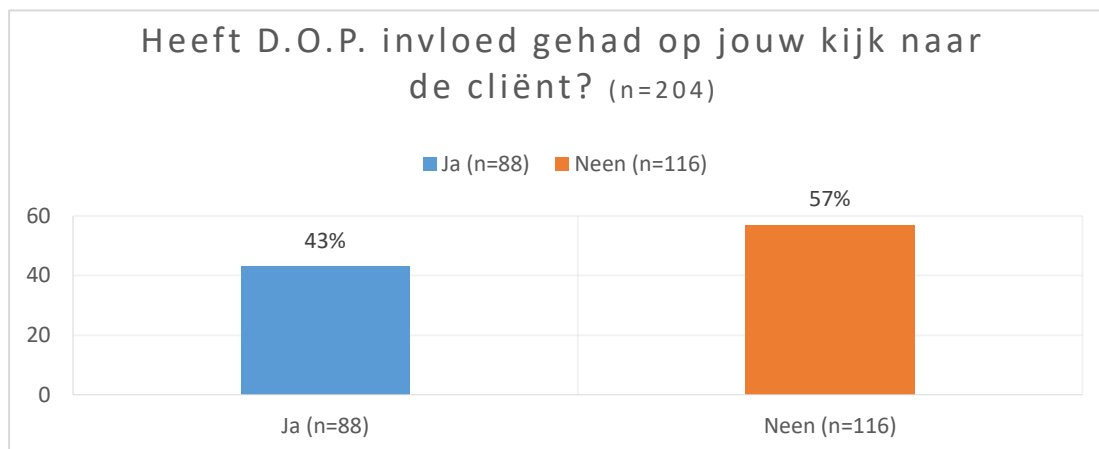
Toekomstperspectief

Het feit dat er nagedacht wordt over de toekomst wordt sterk aangegeven Dit leidt tot duidelijkheid/perspectief en rust, het meer bewust worden van de toekomst, inspraak rond toekomst.

Andere

Tot slot geven 21% van de respondenten aan dat het voor hen onduidelijk is of er impact is.

De invloed van D.O.P. op de kijk van de hulpverlener naar zijn cliënt.

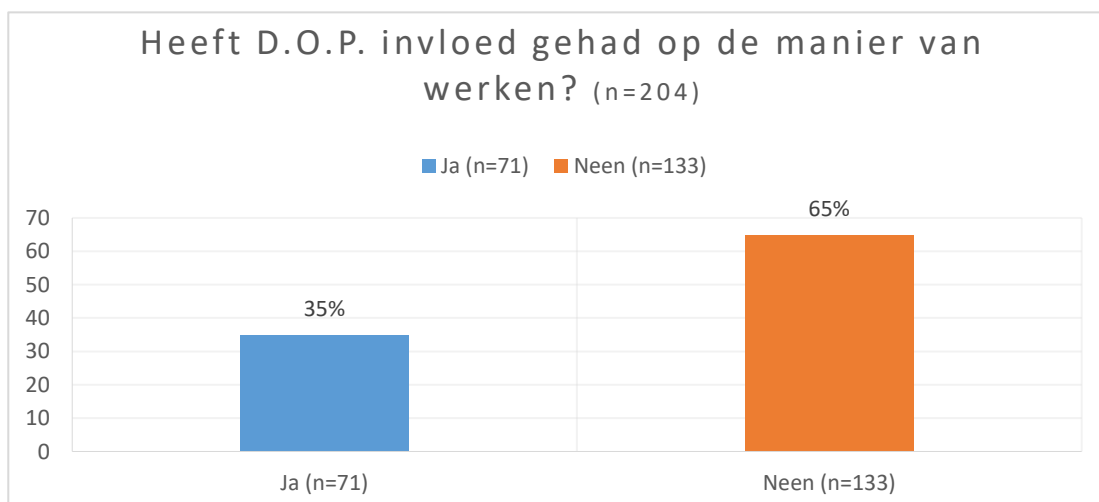
De meeste respondenten (57%) behouden hun kijk op de cliënt, doorgaans omdat zij hem/haar al lang kennen of eenzelfde kijk hanteren als de D.O.P.

Toch is er ook een aanzienlijk deel respondenten (maar liefst 43%) tot nieuwe inzichten gekomen doorheen het D.O.P.-proces, vooral ook doordat de kijk van het netwerk wordt binnengebracht.

35% van de respondenten gaven ook enige toelichting bij hun antwoord. Een derde van deze groep geeft aan dat het bij hen meer diepgang op hun kijk op de cliënt heeft opgeleverd. Men krijgt een andere visie op de gehele situatie. Men verwijst hierbij onder andere naar de ruime beeldvorming waarin interesses en krachten van de cliënt aan bod komen en naar het betrekken van het netwerk als partner in het gebeuren.

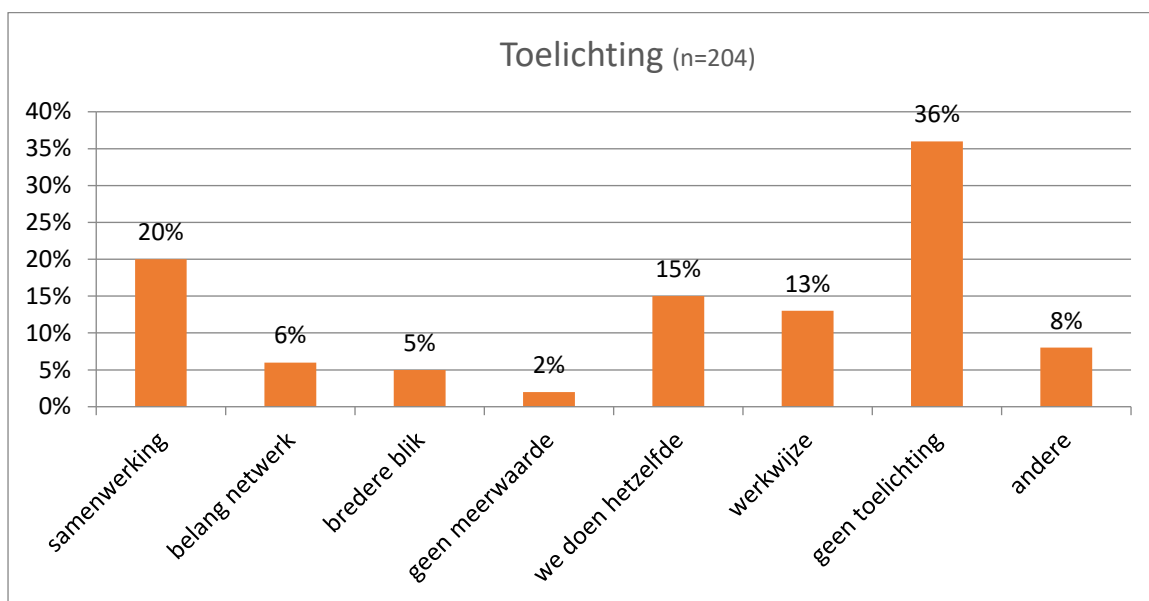
De invloed van D.O.P. op de manier van werken van de hulpverlener/organisatie

Daar waar in de bovenstaande vraag gepeild werd naar de impact van D.O.P. op de kijk van stakeholders naar hun cliënt, gaat deze vraag nog een stap verder. Hier gaat het over de vraag of respondenten -door te participeren of op een andere manier betrokken te zijn geweest in een D.O.P. proces – anders zijn gaan werken in hun eigen organisatie.

Hoewel de meeste respondenten aangeven dat hun manier van werken of die van hun organisatie niet beïnvloed werd door de samenwerking met D.O.P., geeft toch 35% van de respondenten aan dat zichzelf en/of hun organisatie wel degelijk op een andere manier aan de slag gaat. Dit zou kunnen wijzen op het feit dat D.O.P. inderdaad een voorbeeldfunctie opneemt en o.a. via samenwerking andere hulpverleners kan inspireren.

Aan de respondenten werd gevraagd wat toelichting te geven op hun antwoord, 66% van hen heeft dit ook gedaan. We hebben deze antwoorden gebundeld in een aantal terugkomende thema's:

Nieuwe samenwerkingsmogelijkheden

20% van de stakeholder geeft aan dat het vooral de samenwerking zelf is die vernieuwend/verrijkend is, zonder dat dit daarom een effect op de eigen werking met zich meebrengt.

Enkele citaten:

'Een extern iemand zoals D.O.P. kan zeer zinvol zijn omdat je er soms als hulpverlener te dicht op zit. Je hebt zelf al veel uit de kast gehaald en bent het overzicht aan het verliezen. Een externe biedt wat afstand, wat goed is.'

'Wij werken zeer gelijkaardig. Ik denk zelfs dat we, net doordat we vanuit eenzelfde visie werken, elkaar kunnen versterken aangezien wij reeds een vertrouwensband hebben opgebouwd met de cliënt.'

'D.O.P. is een betrouwbare netwerkpartner, mochten we meer intensief samenwerking dan denk ik dat hun impact groter zou kunnen zijn.'

'De insteek van D.O.P. is totaal anders dan onze werking, maar ik heb er wel wat van opgestoken.'

'Ik zie ons eerder als partners, we werken en denken samen na.'

Het netwerk als partner

6% van de respondenten gaven aan dat het netwerkversterkend en netwerkgericht werken hen duidelijk geïnspireerd heeft. Reacties die hier bij aansluiten waren o.a.:

'Ik heb geleerd hoe ik met het netwerk in gesprek kan gaan.'

'Ik heb me gerealiseerd dat ik de regie veel meer bij de cliënt en zijn netwerk moet leggen.'

'Ze brengen het netwerk zeer uitgebreid in kaart, waardoor het mij helpt het netwerk meer te betrekken.'
'Ik ga nu spontaner het natuurlijk netwerk betrekken.'

'Het verbreden van de kijk op het netwerk is een sterk punt en heeft ons als organisatie aan het denken gezet.'

Een bredere blik

Onder deze noemer vallen reacties die betrekking hebben op het feit dat respondenten door het D.O.P. proces op een andere manier kijken. Zo geven een aantal respondenten die actief zijn in de jeugdhulp aan dat een D.O.P. proces ervoor gezorgd heeft dat er veel meer toekomstgericht gedacht werd, verder dan de 18jaar.

Anderen verwijzen naar het feit dat het ondersteuningsplan hen een andere kijk gegeven heeft en dat dit tot gevolg heeft dat ze hun werking ook hebben aangepast. Iemand stelt:

'Wij hebben onze eigen manier van werken, maar door de OP heeft D.O.P. daar eigenlijk wel invloed op.'

Een gelijkaardige werking

15% geeft aan dat men hetzelfde doet als de D.O.P. Men verwijst hierbij vooral naar een gelijkaardige kijk/visie die men al hanteerde (cliëntgericht, krachtgericht, netwerk betrekken, ...). Dit betekent niet noodzakelijk iets negatief over de DOP. Men wil er vooral mee aangeven dat dit niet voortvloeit vanuit een invloed van D.O.P.

Werkwijze

13% van de respondenten geeft aan dat het visueel werken en de visuele methodieken in D.O.P. zeer inspirerend is geweest en hen aangezet heeft dit zelf ook te gebruiken in hun werking. Anderen vermelden dat ze bepaalde methodieken hebben overgenomen in de eigen werking en iemand gaf aan dat het sterk procesmatig werken zeer verrijkend was, voor de cliënt, zijn context en zichzelf.

Andere

Onder deze noemer vallen o.a. de reacties van 7 respondenten die in hun toelichting aangeven dat D.O.P. wel degelijk een impact heeft op hun werking omdat de organisatie een OP-PVB nodig heeft.

Enkele andere reacties die wel relevant zijn om te vermelden:

'Ze leren ons werken met mensen met een beperking, want wij hebben daar weinig ervaring mee. De plannen en handvaten die werden aangereikt via de gesprekken en het plan waren zeker zinvol.'

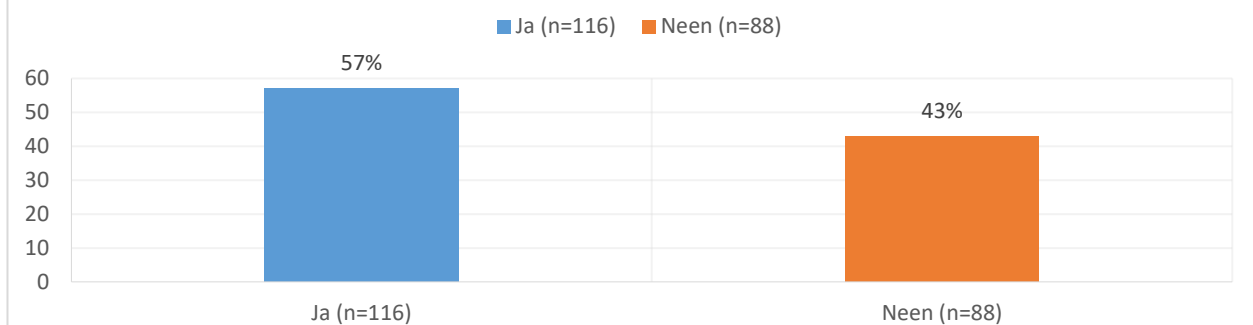
'Als D.O.P. in het voortraject zit en wij bij de start kunnen terugvallen op het OP dan vergemakkelijkt dit ons werk. Wanneer wij al opgestart zijn, heb ik het gevoel dat we soms dubbel werk doen (RTH, thuisbegeleiding).'

De invloed van D.O.P. op de samenleving

Om het hoofdstuk rond vermaatschappelijking van de zorg af te ronden, stelden we de respondenten tenslotte de vraag of de D.O.P. volgens hen sinds hun oprichting al een effect gehad hebben op de samenleving. Of ze, met andere woorden, al een steen verlegd hebben ...

Heeft D.O.P. invloed gehad op de samenleving?

(n=204)

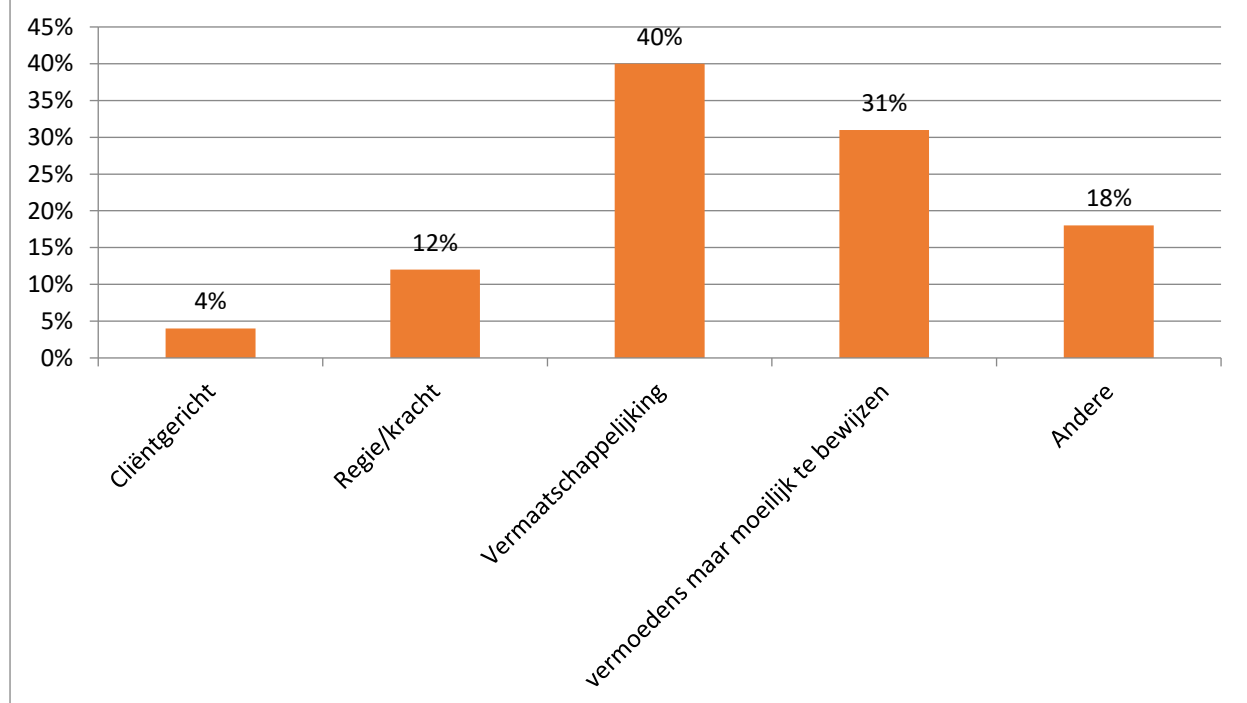
Toch wel indrukwekkende cijfers, bij alle D.O.P. Maar om deze resultaten echt te kunnen inschatten is het interessant te kijken naar de toelichting die de respondenten gaven bij hun antwoord.

Daaruit blijken twee thema's heel regelmatig terugkomen in de reacties:

38% van de reacties hebben betrekking op het feit dat D.O.P. effectief een rol speelt in het hele verhaal van vermaatschappelijking van de zorg.

31% heeft het gevoel dat er een impact is, maar kan deze niet zo goed verwoorden.

Toelichting bij invloed van D.O.P. op de samenleving (n=90)

Rol in de vermaatschappelijking van de zorg

Respondenten die aangeven dat D.O.P. een rol speelt in de vermaatschappelijking van de zorg geven o.a. volgende verduidelijking (waaruit blijkt dat dit niet per definitie als positief gezien moet worden...):

'D.O.P. heeft een belangrijke rol als eerste aanspreekpunt, zowel voor mensen met het vermoeden van een beperking als voor mensen met zware zorgvragen'. 'Het zorgt voor een snellere oriëntatie naar goede hulp wat voor iedereen een winst is'. 'Mensen met nood aan ondersteuning worden vlugger op weg geholpen vanuit een brede kijk'.

'Het zorgt ervoor dat mensen meer zelf dingen in handen nemen.'

'Door D.O.P. kunnen cliënt en netwerk andere, reguliere organisaties leren kennen en andersom komen reguliere diensten via D.O.P. ook meer in contact met mensen met een beperking.'

'De cliënt kan nu zijn zorg zelf inkopen, alleen zie ik daar nog geen effect van in de praktijk.'

'Het OP-PVB dat D.O.P. invult wordt gebruikt om PVB aan te vragen. Dus de manier waarop de zorg verder georganiseerd wordt, wordt daar door beïnvloed.'

'D.O.P. helpt inderdaad de vermaatschappelijking van de zorg, voor mij een pure besparingsoperatie.'

'D.O.P. is één van de actoren die de beeldvorming rond mensen met een handicap veranderen. Ze sturen de maatschappij mee in het empowerment gedachtengoed waarin personen met een beperking voluit als burger met mogelijkheden gezien wordt.'

'Niet iedereen met een beperking heeft nood aan een massa professionele ondersteuning. Vaak zijn er binnen het eigen netwerk verschillende mogelijkheden eventueel aangevuld met wat ambulante ondersteuning.'

'Het netwerk betrekken zal zeker invloed hebben op de samenleving.'

'D.O.P. heeft mee een aandeel in het opnemen van maatschappelijke taken door het netwerk van de cliënt, of dat positief is of niet is nog maar de vraag.'

Vermoedens maar moeilijk te bewijzen

Een groep respondenten heeft het vermoeden dat D.O.P. een verandering teweeg brengt maar vindt het moeilijk dit hard te maken:

'We zien een kleine impact met betrekking tot het krachtiger maken van de cliënt en zijn netwerk, wat vermoedelijk ook een effect zal hebben op de ruimere samenleving.'

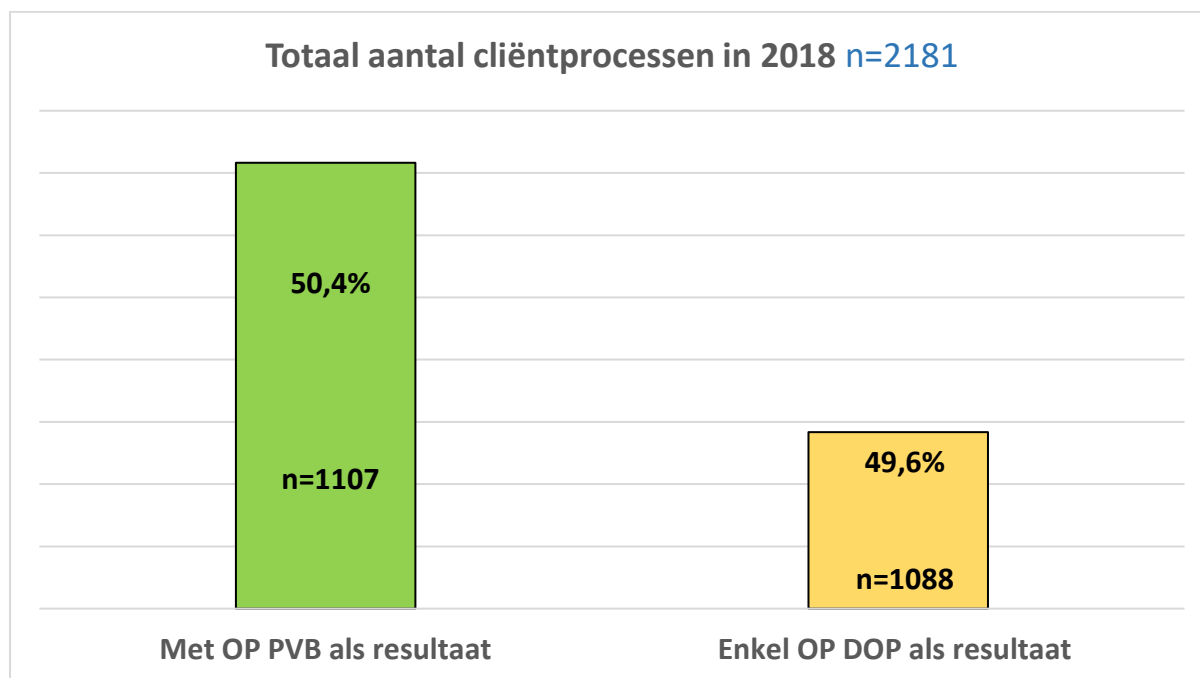
'We gaan er van uit dat het maken van doordachte keuzes alleen maar positief kan zijn naar de cliënt en dus ook onrechtstreeks naar de maatschappij.'

'Impact op de samenleving is nogal zwaar gezegd misschien, het heeft zeker een impact op de cliënt en netwerk.'

'Ik denk dat het iets te vroeg is om daarover al te oordelen maar het is zeker dat D.O.P. zijn best doet om via de concentrische cirkels in te zetten op de verschillende schillen, maar of de samenleving hier al klaar voor is dat weet ik niet.'

'Ik hoop het gewoon en hopelijk kunnen studies die binnenkort uitwijzen?!'

Bijlage 3: Cijfers en grafiek opmaak OP PVB

Bijlage 4: Simulatie wachtlijst bij niet verlenging uitbreidingsmiddelen

Dienst Ondersteuningsplan	VTE	Personen	Cliënten op wachtlijst	Simulatie WL*	Range duurtijd wachtlijst
Antwerpen	6	6	156	336	min 3m - max 8m
West-Vlaanderen	4	5	228	352	min 6m - max 11m
Oost-Vlaanderen	5	6,5	154	334	min 6m - max 8m
Limburg	3	4	100	202	min 4m - max 8m
Vlaams-Brabant & Brussel	4	4	380	500	min 7m - max 11m
Totaal	22	25,5	1018	1724	min 3m - max 12 m

* dit is cijfer huidige wachtlijst + aantal huidige processen gelopen door medewerkers die zullen wegvallen.

Dit jaarverslag is een uitgave van
Dienst Ondersteuningsplan West-Vlaanderen vzw
Tillegemstraat 81, 8200 Sint-Michiels-Brugge

Met dank aan Dragana Radosavljevic voor alle cijfermateriaal en grafieken,
aan Sanne Debruyne voor de lay-out en hulp bij de redactie.